

Kızgın koç 2 kişiyi öldürdü

Bayıralan köyünde, halasının oğlu Ömer Deda'nın (75) yanında yaşayan Fatma Çıtak (76), otlatığı koyun sürüsünü eve getirdiği sırada, sürü içerisinde yer alan boy-nuzsuz koçun darbelerine maruz kaldı. Aldığı darbeye yere yığılan kadına koç, yerde de vurmaya devam etti. Meydana gelen ölüm ve yaralamayla ilgili cumhuriyet savcılığınca başlatılan soruşturma çerçevesinde, jandarma ekipleri ağılda ve olayın meydana geldiği çevrede incelemelerde bulundu ve koçun kafasındaki kan izlerinden örnek aldı. Öte yandan, soruşturma bitene kadar koçun ağılında gözetim altında tutularak, kesimine müsaade edilmediği öğrenildi.

Napoli'de Çalışma Bakanlarına karşı sokak çatışmaları

Napoli'de Çalışma Bakanı Elsa Fornero ve Alman meslektaşları Ursula Van Der Leyer'in birliğinde düzenledikleri toplantıyı protesto etmek için sokaklara dökülen binlerce eylemci polislerle çatıştı. Çok sayıda yaralı ve gözaltı var. Son haftalarda İtalya'da artan sosyal gerilim, yer yer sokak çatışmalarında patlak veriyor. Hükümetin kemer sıkma politikalarına karşı büyüyen rahatsızlık günden güne artıyor.

Roma-Madrid-Lizbon-Turin'de 25 Kasım Çatışmaları

Kemer sıkma politikalarına karşı Avrupa işçileri belli başlı sendikaların çağrısıyla dün sokaklardaydı. Yürüyüşler sırasında polislerle en yoğun çatışmalar yaşandığı İtalya'nın kuzeyindeki Turin'de çatışmanın otonomların bir polise saldırıp kaskını ve kolunu kırmasıyla başladı. Onların basınınca riivayet ediliyor. Portekiz'de parlamento önünde toplanan yürüyüşçüler polise bir saat boyunca çürümüş şeyler, ve taş attıktan sonra dağıtıldılar. Madrid'te parlamentoyu korumak için polis havaya ateş açtı.

KARDEŞİMİN
ALEXIS
06/12/2012 v2

www.sosyalsavas.org

SOSYAL SAVAŞ

ORTA YOL YOK! UZLAŞMA YOK!

Uygarlığa Karşı Derleme 4 çıktı!

İçerisinde 2000 yılından bu yana yayınlanmış yeşil anarşist, anticopyright fanzinler, dergiler ve yayınlar, film, belgesel ve kitapların yer aldığı Uygarlığa Karşı Derleme DVD'si hazır.

Derleme DVD'de altyazı çevirisini henüz bitirdiğimiz "Avrupa'nın çağdaş ütopyasından geçip, birliğin otonomiyle beraber yıllardır dinlediğiniz en iyi punk müziklerinden türediği altkültürel diyarlara ilham veren bir yolculuk" olarak tanımlanan **Noise and Resistance** belgeseli mevcut. Derleme bu defa daha önce elektronik ortama taşınmamış olan Vejetaryen ve Veganarşi

fanzinlerin ilk dört sayısını da içeriyor. Ayrıca içerisinde bazı kitapları da pdf olarak okumak mümkün.

Derleme DVD'sini purplehaze@riseup.net adresine mail atarak edinebilirsiniz.

Pontevedra, İspanya: 14 Kasım genel grevi öncesi ATM'lere saldırı

13-14 Kasım geceleri Pontevedra, Galicia şehrinde toplam dört ATM'ye keskin cisimlerle saldırıldı. Eylem genel grevle eş güdümlü olarak gerçekleştirildi ve aşağıdaki broşür tahrif edilen ödeme noktalarına konuldu:

Bizler şehirlerin gölgesinde, ATM'lerin, binaların ve otoparka dönüştürülen parkların arasından izlendiğimiz için öfkemizi yutarak yürüyenleriz. Bu dünyadan başka bir çıkış göremeyenleriz, ezilenler, işsizler, öfkeli ve okumaya devam etmekte bir fayda göremeyenleriz, çünkü bizler herşeyin yaşamlarımızı mekanize ve çıldırması toplumunuzun yakıtına dönüştürmeye niyetlenen bir sürecin parçası olduğunuzu biliyoruz.

Bizler sizlerin çocuklarıyız, gençliğiz, beklemekten bıkanlar ve geleceği hiç düşünmeden, bizi çevreleyen yamyam monotonluktan kurtulmak için temel ihtiyaçlar olmadan sadece fitili ateşlemek isteyenleriz. Bizler ölümü parçalara ayıran makinelerinizi bu gece yok etmiş olan anonim olanlarız.. Tekrar saldıracağız. Bizler 365 gün grevdeyiz... Belirsiz yasadışı grev için, anarşi için; bizler savaştayız.

Santiago, Şili: Alex Lemún anısına çatışmalar

14 Kasım 2012 Çarşamba günü, eski Santiago Pedagoji Fakültesi'nde, bir kültür hatırası eyleminin -tam on yıl önce 2002'de 17 yaşındaki savaşı Alex Lemún'unun demokrasi ve sermayenin kuklaları tarafından katledilişinin anısına - biterken, aynı zamanda iki Mapuche siyasi tutsağının başka bir açlık grevine katılırken, maskeli 30-35 kişi üniversite kampüsünü basarak, ilgisiz insanların (namı diğer yaşayan malların) akışını durdurmak için Macul ve Grecia caddelerinde barikatlar kurup ateşe verdiler. Bölgede tüketim merkezlerini koruyan polisler molotof kokteyli atan eylemciler doğrudan eylem ve meydan okumanın yolunu açtılar. Daha sonra, kundakçılar Grecia caddesine yakın girişte hava boğucu olana kadar geri çekildiler.

Buna karşın, bu sefer kampüsün girişinde daha fazla benzin ve molotofla geri döndüler. Çatışmalar, maskeli grup son cepheleleri bittikten sonra çekilmeden yaklaşık bir buçuk saat sürdü. Sermaye adına işlenenin sadece cinayet olduğunu hatırlamak değerlidir. Bu yüzden, Alex Lemún'un

katledilişi Mapuche halkının otonomi için verdikleri mücadele bağlamında değerlendirmek gerek. Çatışmanın gerçekliği işgal edilmiş topraklarda oluşan Sermaye bitikiminde yatmaktadır.

Kapitalistler bu toprakları tamamen sömürmeyi hedefliyor. Bizler bu yüzden mücadelenin yollarını birleştirmek ve herhangi bir talebin ötesinde ortak düşmana karşı bu yolları geliştirmek adına bu düşüncüyü pratiğe dökmeliyiz. Bizler antikapitalist güçleri beslemek için Mapuche savaşıçılarının dünya görüşünü özümseyebiliriz.

Alex Lemún yaşıyor!
Tüm politik tutsaklara özgürlük!
Sermayeye ve Devlete Ölüm!

Filin öfkesi

Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Kruger Ulusal Parkı'nda safariye çıkan turistler öfkeli bir filin hişminden sağ salım kurtulmayı başarsa da içinde bulundukları araç bu öfkeden fazlasıyla nasibini aldı.

İnsanın doğası, manipülasyondur. Yeryüzünde insan, tekno-endüstriyel yaşamı tasarlarlarken, kendi doğasını da tasarlayan, biyo-teknoloji ürünü bir canlı haline gelmenin rüyası için çalışmaktadır. İnsanın hayvan doğası, bu manipülasyon içinde erimiş ve geriye dönüp bakıldığında, doğasından ürken bir tür ortaya çıkmıştır. Uzun zaman önce doğada yaşamının doğrudanlığı ve kendiliğindenliği, tahakküm edebilmenin gücüyle yer değiştirdiğinde; insanlık, hayvan doğasıyla arasına mesafe koymuş ve evriminin marifetiyle 'hayvandan öte' bir tür haline geldiğini iddia edebilmiştir. Aynı şekilde ekosistemin bir parçası olduğunun reddi, tüm canlıların üstünde efendiliğe ve hiyerarşik bir ilişkiye dönüşmüştür. Bu anlamda doğa, insanın kendi dışında konumlandığı bir meta ve ihtiyaçlara uydurularak değer üretme kapasitesiyle, muğlak bir varoluş halidir. Doğaya atfedilenler, insan evriminin evreleri boyunca kültürünün ona biçtikleriyle tarif edilebilmiştir.

Türlerin doğasını oluşturan, evrimsel geçmişleridir. Oysa Homo sapiens, artık tür farklılığını tanımlamaktan ziyade, 'insanlaşma' diyebileceğimiz kültürel ve zihinsel bir yaratımı tarif etmektedir. Ted Kaczynski' nin de 'insan kimliği politikası' olarak ifade ettiği insanlaşma, hayvan doğasına karşı kurgulanmış, türler üstü ve tür içi bir kimlik paradigmasıdır. Günümüzde ise bu kimlik politikası, genetik mühendisliği ile birleştirilerek, biyolojik, kültürel ve zihinsel bir kopuşu, geri dönüşmez bir yabancılaşmayı, gelecek vaadi olarak sunuyor. Evrimsel süreçleri sabote ederek, insanı, biyolojik olarak tanırsal bir yaratımın nesnesi haline getirmenin önünü açıyor.

Farkında olarak ya da olmadan hepimiz kurgulanmış insan kimliği ile çatışma içindeyiz. Bedenimizle, zihnimizle, sosyal ilişkilerimizle ve çoğu zaman toplumsal olaylarda cinnetlerimiz bu kurgu kimlikle çatışma halinde. Bu yüzden insanın kendi doğasına yönelik içkinliği arama isteğini, -statik bir öz aramaktan ziyade- kendiyile barışması olarak anlamak gerekir. Elbette ki, bu barışma hali doğada bir üstüncülüğe izin veremeyecektir. Bu nedenle insanın kimlik oluşturma inşası, ne kadar insan olup olmadığımız üzerine kurulan, tür içi ve tür dışı ayrımcılıkların dayanağıdır. Ayrımcılığı dayatan insanlık kültürü, -insanlık adına- yapacağı her türlü yağmacılığı meşru kılacaktır. Toplum, iyi-kötü, güzel-çirkin ve doğru-yanlışlara hüküm vererek; cinayet, katliam, sömürü ve istismarı, kendine münhasır bir ahlak anlayışıyla meşrulaştırıp, adaleti gözettğini söyleyecektir.

İnsan kimliği politikası bir uygarlık politikası olarak hakimiyet kuran, hak iddia eden ve düzenleyici bir kimliğe aidiyetlik yaratır. Bu aidiyetlik, kuşaklar süren kültürel bir kimliğe dönüştüğünde insan, gezegenin geleceğini tayin etme hakkını kendinde görüp, tüm yaşam üzerinde karar verme yetkisiyle, adaletli(!) bir dünyayı da insanın yaratabileceğine inanan, kendini ev sahibi gören anlayışı sorgulanmaz bir gerçeğe dönüştürür. Hiçbir türün ihlal etmediği bu sınırı, dağları aşan binalarıyla, okyanusları geçen gemileriyle, gökyüzünü delen uçakları ve

toprağa açtığı dev çukurlarla, hayvan doğasını reddeden bir inkarcılıkla karakterize eder. İnsanlaşma, gelişim aşamaları açısından doğayı ve diğer türleri sömürme pratikleri üzerinde ilerlediğinden, tahakkümcü bir kültürün başlangıcı saymak mümkündür. Uygarlık araçları, insan türünün refahını, ekosistemin önüne koyarak, yüzlerce yıldır yıkımı, bir yaşam politikası haline getirmiştir. Doğanın döngüsünü inkar eden yapay gelişim, üst üste binen sorunların çözümünü, medeniyetin duvarlarını daha da yükseltmekte bulmuştur.

Uygarlığın ekonomisi, yarattığı metropol pazarların rekabetini geliştirmek için geldiği son noktada, üretim ve tüketim devamlılığını sağlayacak kentli yaşam tarzını icat etmiştir. Toplumların soyutlamaya dahil edilebilmesi için onları örgütleyebilecek yaşam alanları gelişmeye ve yeni bir yaşam-üretim biçimi oluşmaya başlamıştır. Küçük topluluklar halinde yaşayan halklar, kitle yaşamının getirdiği sosyal ilişkilere, ihtiyaçlara ve sorunlara bağlı olarak yeniden şekillenmiştir. Tüm canlılığı var eden ekosistemin yerini alan şehirler, yapay ve sentetik bir yaşam ağına dönüşmüştür.

Kitlesel tüketim kültürünün mabetleri olarak bir insanlaşma hastalığı ve doğaya açılmış savaşın neferleridir şehirler. 'Şehrin insanı' ise insan dışı her şeyin aşağılandığı, küçümsendiği ve nefret duyulduğu bir bilince ulaşmıştır. Doğayı ve diğer türleri tükettiği müddetçe var olabilir. Zira tüketimin doğası bunu gerektirir. Ironiktir ki, şehirler, sadece insan dışını değil, kendi türünü de sömürmek üzere planlanır. Üretim sistemi, iş gücü gereksinimini, sınıflı toplumun varlığına borçludur ve bunu sağlayacak hiyerarşik toplumu, ihtiyaç sistemine bağımlı hale getirir. Şehirler, birlikte yaşama arzusundan değil, tahakkümün uygulama alanları olarak tasarlanmıştır. Ortak bir yaşam amacına bağlanan

insanlık, sembolik kültürün köleleri haline getirilmiştir. Devlet, aile ve toplum, insan kimliği politikasını hayata geçirecek olan sembolik kültürün sistematik eğitim dayatmasıyla, uygar bir kentli haline getirir bireyleri. İnsanlaşma süreci bu anlamda insanı ne daha ileri bir seviyeye taşımıştır ne de iyi bir gelecek sunmaktadır. Daha fazla gelişmenin ve ilerlemenin sözde kurtarıcılığı, insana ve insan dışı yaşama kölelikten başka bir şey sunmamıştır. Bu kimlik ancak şehirlerde varlığını sürdürebilir. Hayatta kalmanın sırrı bu köleliğin güdümünde yaşamının kabulüdür. Bir yandan da şehrin konforu denilen şey doğa içinde var olmayı unutturmuş olmanın rahatlığıyla, -tüketim dayatmasıyla- sunulanlar arasında seçim yapıyor olmanın özgürlüğünü sevmektir. Yaşamı saatlere bölüp yaşamaktır. Tüm karar mekanizmalarının, yaşamınızı ele geçirmesidir. Her şeyden önemlisi o konfor hayaletini gerçeğimiz haline dönüştürmemizdir.

İnsanın garip bir yeteneği daha var. Bunca gelişme iddiasına rağmen, yaşadığı dünyayı tahlil edememesi gibi.. Yaşam bulduğu doğayla ve kendi doğasıyla girdiği savaşta, aklının esiridir insan..

OSMANLIDA MAKİNELERE SALDIRAN VE FABRİKALARI YIKMAYA ÇALIŞAN İŞÇİ KADINLAR

...1908 yılı Mart ayı başında Uşaklı kadınların girişimleri ise büyük çaplı ve ses getiren cinstendi. Önemli bir halı imal merkezi olan Uşakta Mart ayının ortalarında çoğunluğu kadın ve çocuklardan oluşan kalabalık bir grup, üç mekanik ve buharlı yün eğirme fabrikasını bastı, fabrikalarda bulunan yün iplikleri yağmaladı, fabrikalarda bulunan makineleri de tahrip etti. Sayıları 1500'e ulaşan kadınlar sokaklarda gösteri yaparak hak talebinde bulundular. Makineleri tahrip ettikleri düşünülen kişiler askerlerce tutuklandı. Olaylar karşısında göstericilere karşı yeterli tedbir almadığı gerekçesiyle Uşak Kaymakamı Tevfik Efendi görevden alındı. Bir süre sonra tahrip edilen makineler tamir edildi ve yeniden faaliyete başladı. Olay işsiz kalma

endişesi duyan Müslüman kadınların tepkisiydi. Şark Halı Şirketi, Müslüman kadınların aleyhine olarak bir takım uygulamada bulunmuştu. Buna göre şirket, açtığı tezgahlarda daha çok

Ermeni ve Rum kadınları çalıştırıyor, bunun yanında fabrikalar kurarak, burada el emeğini devre dışı bırakıyordu. Böylece elle yün temizleme, yün eğirme ve boyama işi yapan Müslüman kadınların işi elinden alınmış oluyordu. Yine şirketin bir başka uygulaması da kendi kurduğu tezgahlarda sadece kendi üretimini olan ipliklerin kullanılmasını istemesiydi. İşte Uşaktaki kadın ve çocuklar bu sebepten dolayı makine kırıcılığı olayına baş vurmuşlardı. Kadınlar, makineyle üretilen ipliğin yasaklanmasını ve fabrikaların yıkılmasını istemekteydiler..."

960 Donald Quataert, Machine Breaking and The Changing Carpet Industry of Western Anatolia 1860-1908, Workers, Peasants and Economic Change in the Ottoman Empire 1730-1914, The Isis Press, İstanbul, 1993, s.117-136. (OSMANLI DEVLETİNDE İŞÇİLER VE İŞÇİ HAREKETLERİ (1876-1914) Cevdet KIRPIK)

Öfkeli balıkçılar polisle çatıştı

Şilili balıkçıların yeni balıkçılık yasasını protesto ettikleri gösteriler şiddetli çatışmalara dönüştü. Yüzlerce küçük çaplı balıkçı grupları bir kaç sahil kasabasında düzenlenen eylemlerle yasayı protesto etti. Çevik kuvvet Valparaiso'da barikat kurup lastik yakan balıkçıları dağıtmak için göz yaşartıcı bombalar ve tazyikli su kullandı.

Politik tutsaklara özgürlük

Rusya'da 'sol' politik tutukluların serbest bırakılması için enternasyonal dayanışma çağrısı yapıldı. 29 Kasım-2 Aralık tarihleri arasında Rusya Federasyonu'nun elçiliklerine yönelik eylem çağrısı yapan 3 sol grup: Rus sosyalist hareketi, Otonom Eylem ve Sol Birlik, dayanışmanın insanların apati ve korku içerisinde yaşamasını isteyen Putin rejiminin toplumsal herhangi bir direnişe tahammül edemediğini bildirdi.

İtalya – NO TAV hareketine baskın, 19 gözaltı

Bugün de NO TAV hareketine bir operasyon daha yapıldı. Bu sabah, Turin ve Val Susa'da Corriere della Sera oyun grubuna yapılan saldırıyla

ve mühendislerin çalışmalarına baskınlar düzenlemekle sorumlu tuttıkları 19 NO TAV militanı gözaltına alındı. Bugün de, Turin Gençlik Mahkemesinde, 3 Temmuz 2011'de Chiomonte'deki bir etkinlik sırasında polise mani olmak ve polise şiddet uygulamakla suçlanan 3 NO TAV hareketi aktivistine karşı bir dava vardı. 3 kişi Vercelli, Biella ve Milanthe bölgelerinden. NO TAV hareketi finansal mafyaya karşı sosyal mücadelelerle dayanışmak için İtalyanın çeşitli şehirlerinde baskıya karşı eylemler düzenledi.

Polis saldırısına rağmen Amed'liler gerillalara sahip çıktı

Bingöl'de kırsalında çıkan çatışmada yaşamını yitiren ve 3 gündür defnedilmelerine izin verilmeyen HPG gerillaları Hakan Ceylan (Dijwar Amed) ve Hicran Gersiyor (Axîn Viyan) için düzenlenmek istenen cenaze yürüyüşüne polisler gaz bombalarıyla saldırdı. Bununla da yetinmeyen polisler, cenazelerin bulunduğu tabutlara da tazyikli su saldırısında bulundu. Cenazeleri taşıyan gruba polis tazyikli su ve yoğun gaz bombası ile saldırmamasına rağmen grup cenazeleri bırakmazken, gençler cenazelerin etrafında adeta etten duvar ördü. Gaz bombası ve tazyikli su nedeniyle çok sayıda kişi yaralanırken, kitle polise taşlarla karşılık verdi. Saldırı nedeniyle birçok kişinin ayağından düşen ayakkabıların polis tarafından bir poşete konulması dikkat çekti. Polis ayakkabıların dışında kimi gaz bombası kapsülleri ve plastik mermilerini de topladı. Polis gaz bombası, plastik mermi ve tazyikli suyun dışında taşlarla da kitleye saldırdı.

Meksika – Kongre binası önünde göstericilerle polis arasında şiddetli çatışmalar

Yüzlerce gösterici Enrique Pena Nieto'nun başkanlık için yemin töreninin yapıldığı ve metal barikatlarla çevrili Meksika Kongre binasının dışında polisle çatıştı. Göstericiler polise molotoflarla saldırırken, polis gaz bombaları attı ve panzerlerle tazyikli su sıkı. Çatışmalarda en az 1 gösterici polis tarafından katledildi, 70'in üzerinde gösterici yaralandı.

Mersin'de polise silahlı saldırı: 2 polis yaralı

Mersin'de merkeze bağlı Toroslar ilçesi Yumuktepe mahallesinde bir polis otosuna ateş açılması sonucu iki polis yaralandı. Alınan bilgilere göre mahallede devriye gezen polis aracına bu akşam saatlerinde pompalı tüfekte ateş açıldı. Olayda iki polis memuru yaralandı. Hastanaya kaldırılan polislerin hayatı tehlikesi bulunmadığı iddia edildi. Olayın ardından mahalleye çok sayıda polis aracı girerek sokak sokak tarama yaptı. Olayla ilgili olarak şu ana kadar gözaltına alınan olmadığı bildirildi.

'DTCF faşizme mezar olacak'

Geçtiğimiz hafta Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesinde ellerinde sallamalar, satırlarla idarenin ve özel güvenlik birimlerinin işbirliği ile kendileri gibi olmayan herkesi ve herşeyi bütün bir yaşamı katletmeye yemin etmiş, kan döküp can almaktan ve yere tükürmekten başka birşey bilmeyen ülkücü faşistler devrimcilere saldırmış Ortahahçe'yi basmayı denemiş ve bu saldırı

anarşist, sosyalist, yurtsever bütün devrimcilerin ortak iradesiyle püskürtülmüştü. Bugün bu eli kanlı faşist çete tekrardan Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde arkadaşlarımıza saldırıyor.

Faşistlerin ilk saldırısı geri püskürtüldü ve şu anda çatışma devam ediyor. DTCF'deki anarşistlerin sözleri ise kısaca şu şekilde "Dost düşman herkese hatırlatıyoruz. Yaşamlarımızı ve yaşam alanlarımızı dün nasıl savunduksak bugünde öyle savunuyoruz. Yaşam alanlarımızı tahakkümden ve faşizmden arındırana kadar da mücadeleye devam edeceğiz. Bu faşist saldırılar ilk değil biliyoruz ki son da olmayacak. Ama emin olun ki faşizm kaydedecek. Bu yeryüzünün her bir karışında bizlerin ayak izleri var. Direnecek, korkulacak ve kazanacak kadarız.

DİL TARİH FAŞİZME MEZAR OLACAK."

Cenova'da metal işçileri ile polis arasında arbede

Cornigliano'daki Ilva fabrikasında çalışan metal işçileri ile polis arasında Cenova (İtalya) vilayet binası önünde arbede yaşandı. İva'nın üretiminin başlatılması için hükümetle sendika arasında yapılan toplantı esnasında, binanın girişinde polisler işçiler çatıştı. Bazı eylemciler polis tarafından ciddi şekilde yaralandı.

Seyrelle gözüm ama olmuyor böyle!

***Gazetecilerin dikkatine!**

*** çünkü hayatlarımız ve kavgalarımız seyirlik değildir.**

*** çünkü kendi basınımız var**

*** çünkü mücadele ettığımız iktidar ve sistem sizin gönüllü ya da gayri ihtiyarı işbirliğinin olmasa ayakta durmazlar**

*** Bu pankartan sonraya hoş gelmediniz**

*** Mücadeleye dair bilgiler Zad. Nadir.org'da**

Burjuva basınının verdiği habere göre Zadistlerin bir grubu bir süredir basın yayıncılarla arayı açmış durumdalar. Avrupa uygarlığının en temel tabularından birine dokunan Zadistler gazeteciler tarafından kinle değilse en azından hayretle ve hüsrarla karşılanıyorlar.

Duruma sadece gazeteciler değil traktörleriyle "La Chateigne" olarak adlandırılan (Kestane demek ama bir yumruk darbesi anlamına da gelir) yeni kabanı koruyan Acapi ve Cedpa gibi kurumsal muhalefette tepki gösteriyor ve bu tutuma engel olamıyor.

15 kasımda Zadistler yayınladıkları basın bildirisiyle gazeteciler bölgedeki mevcudiyetlerini en asgari düzeyde tutmalarını talep etmişlerdi. 17 Kasımdaki yürüyüşte gazetecilere alerjilerini açıkça göstermiş olan Zadistler yürüttükleri mücadelenin siyasal partiler (yeşiller, sol Parti gibi) tarafından gasp edilmesi tehlikesine karşı uyanık duruyorlar.

Amerika'nın Yaşamaları İçin Avrupa Ölmelidir!

Russell Means

Çeviri: samo-umo

Bu tür bir açıklama için en uygun açılış yazmaktan nefret ettiğimi söylemeliyimdir herhalde. Sürecin kendisi Avrupa'nın "meşru" düşünme kavramını özetliyor; yazılan şeyin önemi konuşmada inkar edilir. Benim kültürümün, yani Lakota kültürünün sözlü bir geleceği vardır, bu yüzden genellikle yazmayı reddediyorum. Beyaz dünyanın Avrupalı olmayan kültürleri yok etmek için kullandığı yollardan biri de, insanların sözlü ilişkilerine bir soyutlamayı dayatmaktır.

Burada okuduklarınız benim yazdıklarım değil. Bunlar benim söylediğim ve başka birinin yazdıkları şeyler. Buna izin vereceğim çünkü beyaz dünya ile haberleşmenin tek yolu bir kitabın ölü ve kuru yapılarıyla mümkün. Sözlerimin beyazlara ulaşıp ulaşmadığıyla aslında ilgilenmiyorum. Zaten onlar tarihleri boyunca duymadıklarını ve görmediklerini ispatladılar; onlar sadece okuyabilirler (şüphesiz, istisnalar da var, ama istisnalar sadece kuralı kanıtlar). Ben daha çok Amerika yerli halklarının, öğrencilerin ve diğerlerinin üniversiteler ve diğer kurumlar yoluyla beyaz dünya tarafından yutulmaya başlamış olmasıyla ilgileniyorum. Ama o zaman bile bu marjinal bir ilgi alanı. Beyaz bir zihinle, kızıl bir yüzün birarada olması gayet mümkün; bu kişinin bireysel seçimiye, haydi öyle olsun, onlara hiç bir faydam yok. Bu, Avrupalıların günümüzde Amerika yerli halklarına uyguladığı kültürel soykırım sürecinin bir parçasıdır. Benim ilgi alanım soykırımı direnmeyi seçen ama nasıl ilerleyeceği konusunda kafası karışmış kişilerdir.

Kendi halkımdan bahsederken "Native American" veya "Native indigenous people" veya "American Indian" demek yerine "American Indian" dediğimi farketmiş olmalısınız. Bu terimler hakkında bir tartışma var ve açıkçası bu noktada bu tartışmayı absürd buluyorum. Öncelikle görülüyor ki "American Indian" terimi Avrupa orijinli olduğundan reddediliyor ve doğrusu da bu. Ancak bu terimlerin hepsi Avrupa orijinli; Avrupa orijinli olmayan tek söyleyiş Lakota veya daha açık söylersek Oglala, Brule vb. ve Dineh, Miccosukee, ve geriye kalan diğer yüzlerce hakiki kabile isimleri.

"Indian" kelimesinde biraz kafa karışıklığı var, "India" (Hindistan) ülkesine gönderme yapıldığı gibi yanlış bir inanç var. Columbus Karayip kumsallarında yikanırken, Hindistan ülkesini aramıyordu. Avrupalılar bu ülkeye 1492 de Hindustan diyor. Eski haritalara bakın. Columbus karşılaştığı kabilesel halklara, İtalyanca "in dio" yani "in God" (Tanrıya) anlamına gelen "Indio" dedi.

Bir Amerika yerlisinin Avrupalılaştırılmaması için büyük çaba harcamak gerekir. Bu çabanın güçlenmesi sadece geleneksel yollarla olabilir, yaşlılarımızın sürdürdüğü geleneksel değerlerle. Bu dairenden, dört yönden, ilişkilerden gelmeli: bir kitabın veya bin kitabın sayfalarından gelemez. Hiç bir Avrupalı bir Lakota'ya Lakota olmayı, bir Hopi'ye Hopi olmayı öğretemez. "Yerli Araştırmaları" (Indian Studies) alanında master derecesi veya "eğitim" veya başka bir şey bir kişiyi insan yapamaz veya geleneksel yolların bilgisini veremez. Bu sadece seni zihinsel olarak Avrupalı yapar, bir yabancı.

Bir konuya açıklık getirmek istiyorum, çünkü bu konuda kafa karışıklığı olduğu görülüyor. Avrupalılar veya Avrupa zihinleri hakkında konuşduğunda, yanlış bir ayrımı neden olmamam gerekir. Bir yandan birkaç bin yıllık soykırımın ve reaksiyonun yan ürünlerinin var olduğundan bahsetmiyorum. Kötü olan Avrupa entelektüel gelişimi ve diğer yandan iyi olan yeni devrimci entelektüel gelişmeler. Burada sözümüne Marksizm ve anarşizm ve genel olarak "solculuk"tan bahsediyorum. Aslında hepsi aynı şarkı.

Süreç daha eskiden başladı. Newton, mesela, fiziksel evreni lineer matematiksel bir denkleme indirgeyerek, fizikte ve sözümüne tabiat bilimlerinde "devrim" yaptı. Descartes aynı şeyi kültürde yaptı. John Locke politikada yaptı ve Adam Smith ekonomide yaptı. Bu "düşünürler" in hepsi insan varlığının ruhaniyetinden bir parça aldı ve onu bir koda, bir soyutlamaya dönüştürdü. Hristiyanlığın bittiği yerde onlar başladı: Hristiyanlık dinini "sekülerize" ettiler, "bilgin"lerin söylemeyi sevdiği gibi -ve böyle yaparak Avrupa'yı yayılcı bir kültür olarak davranmaya hazır ve yetenekli hale getirdiler. Bütün bu entelektüel devrimler, evrendeki harika karmaşıklığı ve ruhaniyeti silmek için Avrupa zihniyetini daha da soyut hale getirmeye hizmet etti: bir, iki, üç. Cevap!

Avrupalı zihninde "verim" denen şey bu. Mekanik olan her şey mükemmeldir; şu an ne çalışıyorsa çalışsın -mekanik modelin doğru olduğunu kanıtlar- doğru kabul edilir, açıkça asılsız olmadığında 4 bile. Avrupa zihninde "hakikat"ın çok hızlı değişme nedeni bu; bu

süreçten doğan tüm cevaplar geçici önlemlerdir, sadece geçici, ve mekanik modelleri destekleyen ve onları canlı tutan yeni geçici önlemler uğruna sürekli olarak safdışı bırakılmalıdır.

Hegel ve Marx, Newton, Descartes, Locke ve Smith'in mirasçılarıdır. Hegel teolojii sekülerize etme sürecini tamamladı -ve onun terimleriyle benimsendi- Avrupa'nın evreni anlarken dini düşünmesini sekülerize etti. Sonra Marx, Hegel'in felsefesini "materyalizm"e oturttu, yani Marx Hegel'in çalışmasını tamamen ruhanilikten arındırdı. Ve yine, Marx'ın kendi terimleriyle. Ve şimdi bu Avrupa'nın gelecekteki devrimci potansiyeli olarak görülüyor. Avrupa bunu devrimci olarak görebilir, ama Amerika yerlileri bunu hala aynı eski Avrupa'daki var olma ve kazanma çatışması olarak görüyor. Avrupa emperyalizminin yeni Marxist formunun entelektüel kökleri Marx'ta yatıyor -ve takipçilerinde- ve Newton, Hegel ve diğerlerine dayanıyor.

Varlık ruhsal bir ifadedir. Kazanma maddi bir eylemdir. Geleneksel olarak, Amerika yerlileri olabildiğince hep en iyi insanlar olmaya çalıştı. Bu ruhani sürecin bir kısmı zenginliği vermek, kazanmamak adına zenginliği elinin tersiyle itmektir. Maddi kazanım geleneksel insanlarda sahte bir statünün göstergesidir, ancak Avrupalılar için "sistemin çalıştığını ispatı". Açıkça burada iki tane tamamen zıt bakış açısı var, ve Marksizm, Amerika yerlilerinin bakış açısından çok uzakta. Ama bunun ne ifade ettiğine bakalım, sadece entelektüel bir tartışma değil bu.

Avrupa ruhsallıktan uzaklaşmış materyalist geleneği bir insanı kişiliksizleştirme zihinsel sürecine çok benziyor. Ve kim diğer insanları kişiliksizleştirme konusunda daha uzman görülüyor? Ve neden? Bir çok çatışma görmüş askerler çatışmaya gitmeden önce bunu düşmana nasıl yapacağını öğrenir. Katiller cinayetden önce bunu yapar. Nazi SS subayları toplama kamplarındaki tutuklulara yaptı. Polisler bunu yapar. Şirket patronları işçileri uranyum madenlerine ve çelik atölyelerine göndererek bunu yapar. Politikacılar bunu görünürdeki herkese yapar. Ve her grubun bu kişiliksizleştirme süreçlerinde ortak olan şey öldürmeyi bir hak gibi görmesi, yoksa diğer insanlar zarar görecektir. Bir hristiyan emri der ki; "Öldürmeyeceksin", en azından insanları, demek ki burdaki hile, kurbanları zihinde insan olmayan diye dönüştürmek. O zaman bir erdem olarak emirleri ihlal etmediğini iddia edebilirsin.

Evreni ruhsuzlaştırmak bakımından, gezegeni tahrip etmek erdemli olsun diye zihinsel proses çalışır. İlerleme ve gelişme terimleri burada bir kılıf olarak kullanılır, zafer ve özgürlüğün yolu insansızlaştırma sürecinde kasaplığı aklamaktır. Mesela bir gayrimenkul spekülâtörü bir beton ocağı açarak bir parsel arsanın "geliştirilme"sinden bahsedebilir; burada gelişme toprağın sökülüp atıldığı toptan, sürekli bir yıkım anlamına gelir.

Burda önemli olan, belki de, bu süreçte Avrupalıların hiç kaybetme duygusuna kapılmaması. Ve sonunda onların filozofları gerçekleri ruhsuzlaştırır, onlar için bir dağın, bir gölün, bir halkın harikalarını gözlemenin kazandıracığı hiç bir tatmin duygusu yoktur. Hayır, tatmin sadece maddi kazanımla ölçülür. Sonra dağ beton olur ve göl bir fabrikanın soğutucusu olur ve insanlar Avrupalıların okul dediği beyin yıkama çarklarında işlenerek yuvarlanırlar gider.

Ancak bu "ilerleme"nin yeni parçası gerçek dünyada eşliği yükseltir. Mesela endüstriyel bir makine için mazot alırsın. İki yüz yıl kadar önce, hemen herkes pişirme ve ısıtma gibi insan ihtiyaçları için odun kullanıyordu -yenilenebilir, doğal madde. Sanayi Devrimi oldu ve kömür başlıca yakıt oldu, ve üretim Avrupa için sosyal zorunluluk oldu. Kirlenme şehirlerde büyük bir problem oldu, ve toprak kömür sağlamak için kazıldı, halbuki çevreye zarar vermeden odun kolayca toplanabilir durumdaydı. Sonra, bir dizi bilimsel "devrim"den sonra üretim teknoloji mükemmelleşerek petrol başlıca yakıt oldu. Kirlenme çarpıcı biçimde arttı ve kimse uzun vadede petrolün yenden çıkarılmasının çevresel zararının ne olacağını bilmiyor. Şimdi "enerji krizi" var ve uranyum başın yakıt olmaya doğru gidiyor.

Kapitalistler en azından iyi bir kazanç sağladıkları oranda uranyumu yakıt olarak geliştirmeye güvenirlir. Bu onların etiği ve belki de bir süre daha satın alacaklar. Bir yandan Marxistler de uranyumu yakıt olarak geliştirmeye güvenebilirler çünkü en "verimli" üretilen yakıt bu. Bu onların etiği ve hangisini tercih edeceğimi bilemiyorum. Dediğim gibi Marxistler Avrupa geleneğinin ortasındaki doğru şamar. Aynı eski şarkı.

Burda bir başparmak kuralı var. Avrupa'ya ait devrimci bir doktrinin gerçek doğasını Avrupa iktidar yapısı ve toplumunda yapmayı öngördüğü değişimler üzerinde yargılayamazsın. Sadece Avrupalı olmayan halklar üzerinde yaptığı etkiler üzerinden yargılayabilirsin. Çünkü Avrupa tarihindeki her devrim diğer halklara, diğer kültürlere ve çevrenin kendisine yıkım ihraç etmek için Avrupa'nın eğilim ve kabiliyetlerini güçlendirmeye hizmet etti. Bunun doğru olmadığına dair örnek veren herkese karşı çıkarım.

Şimdi biz, Amerika yerlileri olarak, Marksizm gibi "yeni" bir Avrupalı devrimci doktrinin Avrupa tarihinin üzerimizdeki etkisini tersine çevireceğine inandırılmak isteniyoruz. Avrupa iktidar ilişkileri bir kere daha ayarlanıyor ve bu hepimiz için daha iyi olacağı söyleniyor. Ancak gerçekte bu ne demek?

Şimdi bugün, Pine Ridge Rezervasyonu'nda yaşayan bizler toplumun "Ulusal Kayıp Alanı" olarak tanımlandığı bir alanda yaşıyoruz. Bu şu demek, burada uranyum rezervleri var, ve beyazların kültürünün (biz değil) enerji üretim maddesi olarak uranyuma ihtiyacı var. Uranyumun işlenmesinde en ucuz ve etkili yol atıkları kazdıkları alana hemen buraya bırakmak. Hemen buraya bizim yaşam alanımıza. Bu atıklar radyoaktif ve bu bölgeyi ilelebet yaşanılmaz kılacak. Sanayi tarafından böyle öngörüldüğü, beyaz toplumun yarattığı bu endüstri, enerji kaynağı geliştirmek için "kabul edilebilir" bir bedeli olan sanayi. Endüstrileşme sürecinde Güney Dakota'nın bu bölgesinde su altyapısı oluşturmayı planlıyorlar, böylece bölge iki kat daha yaşanılmaz hale gelecek. Aynı şey Navajo ve Hopi bölgelerinde de oluyor, ve Kuzey Cheyenne ve Crow üst bölgelerinde ve diğer yerlerde, yani bunun küçük bir mesele olarak görülme olanağı yok.

Ulusal Kayıp Alanı'na dönüştürülmeye karşı direniyoruz. Ulusal kayıp halklara dönüşmeye karşı direniyoruz. Endüstriyel sürecin bu bedelleri bizim için kabul edilemez. Buradan uranyum çıkartmak ve su akıtmak soykırımdır, ne eksik ne fazla.

Şimdi yok etmeye karşı direnişimizde müttefikler aradığımızı varsayalım (zaten var). Ve daha ötesi devrimci Marksizmi kendi ifadesiyle alalım: bizim varlığımıza karşı bir tehdit olarak sunulan Avrupalı kapitalistlerin tamamen atılmasından başka bir amacı yok. Bu Amerika yerlileri için doğal bir müttefik olarak görülebilir. Sonuç olarak, Marksistlerin dediği gibi, kapitalistler bizi ulusal kayıp haline getirenler. Gittiği yere kadar doğru olan bu.

Ancak işaret etmeye çalıştığı gibi, bu "gerçek" oldukça aldatıcı. Devrimci Marksizm hepimizi yok eden endüstriyel sürecin daha ileriye yönelik ebedileşmesine ve müekemmelleşmesine kendini adanmış. O sadece endüstrileşmenin sonuçlarını -para ve belki de- nüfusun geniş kısmına "yeniden dağıtma"yı öneriyor. Zenginlikleri kapitalistlerden alıp dağıtmayı öneriyor; ama bunu yapmak için, Marksizm endüstriyel sistemi sürdürebilmeli. Bir kere daha, Avrupa toplumundaki iktidar ilişkileri değiştirilmek zorunda, ancak bir kere daha Amerika yerlileri ve Avrupalı olmayanlar üzerindeki etkileri aynı kalacak. Bu aynı sözümüne burjuva devriminden sonra iktidarı kiliseden alınıp özel sektöre yeniden dağıtılması gibi. Avrupa toplumu biraz değişti, en azından yüzeysel olarak, ama Avrupalı olmayanlara karşı davra-

nışı eskisi gibi. 1776 Amerika Devrimi'nin Amerika yerlilerine ne yaptığını görebilirsiniz. Yine aynı şarkı.

Devrimci Marksizm, endüstriyel toplumun diğer formları gibi, tüm halkları endüstriye göre "rasyonalize etme"ye çalışıyor -azami endüstri, azami üretim. Amerika yerli ruhsal geleneğini, kültürümüzü, yaşam tarzımızı hor gören bir doktrin. Pre-kapitalist şu demek, onların görüşüyle, biz nihayetinde kapitalizmi keşfetmeli ve kapitalist olmalıyız; Marksist terimlerle biz ekonomik olarak geri kalmışız. Amerika yerli halklarının Marksist bir devrime katılmasının tek yolu endüstriyel sisteme katılması, fabrika işçileri olmak, veya Marks'ın dediği gibi "proleter". Adam şu konuda çok haklı ki, onun devrimi ancak proletaryanın mücadelesi ile olur, ve kitlesel bir endüstriyel sistem başarılı bir Marksist toplum için ön şart.

Burada dille ilgili bir problem olduğunu düşünüyorum. Hristiyanlar, kapitalistler, Marksistler. Hepsi kendilerine göre devrimci olmuşlardır, ama hiçbirisi gerçekten devrimci değildir. Onların devrimden kastı aslında kültürün devam etmesidir. Onlar, Avrupa kültürünün var olmaya devam etmesi ve kendi ihtiyaçlarına göre gelişmesi için yapmaları gerekeni yaparlar.

Bu nedenle, Marksizm kuvvetlerine gerçekten katılmamız için, biz Amerika Yerlileri anavatanımızın kurban edilmesini kabul etmemiz gerekirdi; kültürel intihar gerçekleştirmemiz gerekirdi ve sanayileşmiş ve Avrupalılaştırmış olmamız gerekirdi.

Bu noktada, durmalıyım ve kendime çok fazla sert olup olmadığımı sormalıyım. Marksizmin biraz da olsa tarihi vardır. Bu tarih gözlemlerimi doğrular mı? 1920'den bu yana Sovyetler Birliği'ndeki endüstriyelleşme sürecine bakıyorum ve bu Marksistlerin 300 yıl önce İngiliz Sanayi Devriminde ne olduysa onu yaptıklarını görüyorum; ve Marksistler bunu 60 yıl içerisinde yaptılar. SSCB'nin, bazı kabile halklarını barındıran topraklara fabrikalar yapmak için o halkları bastırmış olduğunu görüyorum. Sovyetler buna "Ulusal Sorun" diyorlar. Kabile halklarının insan olarak yaşama hakları olup olmadığı sorunu; ve kabile halklarının endüstriyel ihtiyaçlara kurban edilmelerinin uygun olduğuna karar verdiler. Çin'e baktığımda aynı şeyi görüyorum. Vietnam'a bakıyorum ve Marksistlerin endüstriyel düzeni empoze ettiklerini ve yerli kabile dağılım halklarını köklerinden kazdıklarını görüyorum.

Önde gelen Sovyet biliminsanlarının uranyum bittiğinde alternatiflerinin de bulu-

nacağını söylediğini duyuyorum. ABD ordusu tarafından terk edilmiş bir nükleer santrali ele geçiren Vietnamlıları görüyorum. O santrali kapattılar mı veya yok ettiler mi? Hayır, onu şu an kullanıyorlar. nükleer bombalar patlatan, uranyum reaktörleri geliştiren ve Avrupalıların bu yarımküreyi kolonileştirip sömürdüğü gibi gezegenleri kolonileştirmek ve sömürmek için bir uzay programı hazırlayan Çin'i görüyorum. Aynı eski şarkı, fakat bu sefer daha hızlı tempoyla.

Sovyet bilimadaminin açıklaması çok ilginçti. Acaba kendisi alternatif enerjinin kaynağının ne olacağını biliyor mu? Hayır, onun sadece inancı var. Bilim bir yolu bulur. Devrimci Marksistlerin, çevresel yıkımın, kirliliğin ve radyasyonun kontrol edileceğini söylediklerini duyuyorum. Ve onların kendi sözlerine uyduklarını görüyorum. Acaba bu şeylerin nasıl kontrol edileceğini biliyorlar mı? Hayır, onların sadece inançları var. Bilim bir yolu bulacaktır. Endüstriyalizm iyidir ve gereklidir. Bunu nasıl bilebiliyorlar? İnanç. Bilim bir yolu bulacaktır. Bu çeşit bir inanç Avrupa'da din olarak bilinir. Bilim kapitalistler ve Marksistler için yeni Avrupa dini haline gelmiştir, gerçekten ayrılmazdırlar; aynı kültürün parçası ve parselidirler. Yani, hem teori hem de pratikte, Marksizm, Avrupalı olmayan halklardan kendi değerlerini, geleneklerini, kendi kültürel varoluşlarını tamamen bırakmalarını ister. Hepimiz Marksist bir toplumda sanayileşmiş bilim bağımlıları olacağız.

Kapitalizmin, Amerika Yerlilerinin bir ulusal fedakarlık ilan ettikleri durumdan gerçekten sorumlu olduğuna inanmıyorum. Hayır, bu bir Avrupa geleneğidir; Avrupa kültürünün kendisi sorumludur. Marksizm bu geleneğin en son sürümüdür, çözümünü değil. Marksizmle ittifak yapmak bizi uygun maliyet ilan eden aynı kuvvetlerle ittifak yapmaktır.

Başka bir yol daha var. Geleneksel Lakota'nın yolu ve Amerika Yerli halklarının yolları var. İnsanların Tabiat Anayı küçük düşürmeye hakkı olmadıklarının, Avrupalı kafaların düşünmüş oldukları herhangi bir şeyin ötesinde kuvvetler olduğunun, insanların ahenksizliği bertaraf etmek için tüm ilişkilerde ahenk içerisinde olmak zorunda olduklarının bilindiği bir yol. Avrupalıların tüm bağlantılı şeylerin doğasının ötesindeymiş gibi davranma kibirleri sadece topyekün bir ahenksizlikle sonuçlanabilir ve kibirli insanların haddini bildiren yeni bir şartlara alıştırma süreci onlara kendi kavrayışlarının veya kontrollerinin ötesinde gerçekliği tattırır ve ahengi yeniden oluşturur. Bunu meydana getirecek devrimci bir teoriye ihtiyaç var. Bu gezegenin doğa insanları bunu biliyor ve bu yüzden bunu teorize etmeye gerek duymuyorlar. Teori soyut; bilginiz ise gerçek.

Temel anlamlarına süzülüş olarak, bilimdeki yeni inancı kapsayan inanç erkeğin Tanrı olduğu inancına eşittir. Avrupa her zaman Mesih peşinde koştu. Bu Mesih, bir zamanlar İsa oldu, sonra Karl Marks oldu veya Albert Einstein oldu. Amerika Yerlileri bunun tamamen saçma olduğunu biliyor. İnsanlar tüm yaratıkların en zayıfıdır, o kadar zayıf ki, diğer canlılar yaşayabilmemiz için kendi cengesetlerini bırakmaya rıza gösterir. İnsanoğlu, yiyecek elde etmek için dişi ve tırnağını kullanan diğer canlıların kabiliyetlerin yoksun kaldığından bu yana sadece mantığını kullanarak hayatta kalabilmiştir.

Ancak rasyonellik, insanın diğer canlıların unutmayaacağı doğal düzeni unutmamasına neden olabilecek bir lanettir. Bir kurt doğal düzende yerini asla unutmaz. Amerika yerlileri unutabilir. Avrupalılar neredeyse her zaman unuttur. Bizler akrabamız geyiğe etini yememize izin verdiği için dua ederiz; Avrupalılar eti sadece çantada keklik gibi görürler ve geyiği değersiz görürler. Nihayetinde, Avrupalılar mantık ve bilimlerine göre kendilerini tanı gibi görürler. Tanrı Üstün bir Varlıktır: diğer her şey değersizdir.

Marksizm dahi bütün Avrupa geleceği, her şeyin doğal düzenine meydan okumakta birleşir. Tabiat Ana suistimal edilmekte, güçler süistimal edilmekte ve bu ebediyen devam edemez. Hiçbir teori bu basit gerçeği değiştiremez. Tabiat Ana intikamını alacaktır, tüm çevre intikamını alacaktır ve tüm süistimalciler bertaraf edilecektir. Her şey bir daire gibi başladığı yere döner. Bu devrimdir. Ve benim halkımın, Hopi halkının ve diğer doğru halkların kehanetidir.

Amerika Yerlileri bunu Avrupalılara yüzyıllardır açıklamaya çalıştılar. Ancak, daha önce de dediğim gibi Avrupalılar duymamaya özen göstermişlerdir. Doğal düzen kazanacaktır ve tıpkı geyiklere olduğu gibi belirli bir bölgede aşırı nüfus artışıyla ahenge saldırdıklarında suçluların soyu tükenecektir. Avrupalıların “küresel orantı için büyük bir felaket” olarak tanımladıkları şey ortaya çıkana dek bu sadece bir zaman meselesidir. Bu Amerika Yerlilerinin ve tüm doğal varlıkların hayatta kalmaları için bir görevdir. Hayatta kalmamızın bir tarafı da direnmektir. Bizler bir hükümeti alaşağı etmek için veya iktidarı ele geçirmek için direnmiyoruz, çünkü hayatta kalmak için imhaya direnmek doğaldır. Bizler beyaz kurumlar üzerinde iktidarı istemeyiz; aksine beyaz kurumların yok olmasını isteriz. Bu devrimdir.

Amerika Yerlileri halen bu gerçekliklerin -kehanetlerin- ve atalarımızın geleneklerinin bilincindedir. Büyüklerimizden, doğadan, güçlerden öğrendik. Ve felaket bittiğinde, biz Amerika Yerli halkları bu yarım kürede yaşamak için halen burada olacağız. And dağlarında biraz lüks hayatı yaşamak umrumda değil. Amerika Yerlileri hayatta kalacak; ahenk yeniden kurulacak. Bu devrimdir.

Bu noktada, belki de daha önce söylediklerimin bir sonucu olarak açık olmak gereken başka bir meselede daha da açık olmam gerek. Fakat kafa karışıklığı bu günlerde kolaylıkla büyüyebiliyor, o nedenle bu noktayı üstüne basa basa vurgulamak istiyorum. Avrupalı terimini kullandığımda, deri renginden veya özel bir genetik yapıdan bahsetmiş olmuyorum. Bahsettiğim şey, Avrupa kültürünün gelişimin bir ürünü olan bir zihniyet, bir dünya görüşüdür. İnsanlar uy bakış açısına sahip olmak için genetik olarak kodlanmazlar; kültürleşerek bu bakış açısına sahip olurlar. Aynı Amerika Yerlileri için veya herhangi bir kültürün üyeleri için de geçerlidir.

Bir Amerika Yerlisinin Avrupalı değerlerini ve bakış açısını paylaşması mümkündür. Bu insanlar için bir tanımımız var; bizler onlara dışarıda (genetik) “elma”-kırmızı ve içeride (değerlerinde) beyaz diyoruz. Diğer gruplar için benzer terimler var: Siyahlar için “çikolatalı kurabiye”; Hispanolar içinse “Hindistancevizleri” terimleri falan var. Ve, daha önce de söylediğim gibi, beyaz normlar için istisna mevcut: dışarıda beyaz ama içeride beyaz olmayan insanlar. “İnsanoğlu”ndan başka bir terim kullanmalı mıyız emin değilim.

Burada koyduğum, ırksal önermelerden ziyade, kültürel bir önermedir. Avrupa kültürünü ve onun endüstriyelizminin gerçekliklerinin avukatlığını yapıp savunanlar nihayetinde düşmanımızdır. Ona karşı direnenler, ona karşı müadele edenler ise benim ve Amerika Yerli halklarının ittifakıdır. Ve, onların deri renginin ne olduğunu da umursamıyorum. Beyaz adam beyaz ırk için beyaz bir terimdir: Avrupalı ise karşı çıktığım bir görüştür.

Vietnamlı Komünistlere tam olarak beyaz ırktan diyemeyebilirsiniz ancak onlar şimdi fıkren Avrupalılaştırmışlardır. Aynı gerçek, Çinli Komünistler, Japon kapitalistler veya Bantu Katolikleri ve burada Pine Ridge’deki Dickie Wilson veya Navajo koruma bölgesindeki Peter “MacDollar” içinde geçerlidir. Bunda bir ırkçılık yoktur, sadece kültürü oluşturan kafa yapısını ve ruhu teyit ediyorum.

Marksist bir ifadeyle, “kültürel milliyetçi” olduğumu varsayıyorum. Önce kendi halkımlar, geleneksel Lakota halkıyla çalışırım, çünkü ortak bir dünya görüşüne sahibiz ve acil bir mücadeleyi paylaşıyoruz. Bunun ötesinde, diğer geleneksel Amerika Yerli halklarıyla çalışıyorum, yine aynı dünya görüşü ve mücadele biçimi konusundaki ortaklıklarımızdan dolayı. Onun da ötesinde, Avrupa’nın kolonyal baskısını deneyimlemiş ve onun kültürel ve endüstriyel bütününe karşı direnen herkesle çalışırım. Şüphesiz, bu Avrupa kültürünün hakim normlarına direnmek için mücadele eden genetik olarak Beyaz olanları da içerir. Hemen aklımıza İrlandalılar ve Baskılar gelir, fakat daha fazlası da vardır.

Öncelikle kendi halkımla, kendi topluluğumla çalışırım. Avrupalı olmayan perspektiflere sahip diğer herkes aynısını yapmalıdır. “Kardeşinizin görüşlerine güvenin” sloganına inanırım, aynı zamanda kız kardeşlerimizin de tabiki. Endüstriyelizme ve insan imhasına karşı doğal olarak direnen tüm ırklardan kültürel temelli görüşlere ve topluluklara güvenirim. Şüphesiz, Avrupa’nın endüstriyel zorunlulukların sürmesinin bir görüşten ziyade, türün intiharı olduğunun farkına vardıklarını göz önünde tutarsak beyaz bir birey de bunu paylaşabilir. Beyaz, Lakota halkının kutsal renklerinden (kırmızı, turuncu, beyaz ve siyah) birisidir. Dört yön. Dört mevsim. Yaşam ve yaşlanmanın dört aşaması. İnsanlığın dört ırkı. Kırmızı turuncu, beyaz ve siyahı karıştırın, kahverengi olacaktır, beşinci ırkın rengini. Bu şeylerin doğal bir düzenidir. Bu yüzden tüm ırklarla, her birinin kendi özel anlamı, kimliği ve mesajıyla birlikte çalışmak bana doğal görünmektedir.

Ancak çoğu Beyaza özgü bir davranış vardır. Avrupa’yı ve diğer kültürleri etkileri üzerine sorgulamaya başlar başlamaz, hemen savunmaya geçerler. Hemen kendilerini savunmaya başlarlar. Ancak onlar kişisel olarak saldırmıyorum; Ben Avrupa’ya saldırıyorum. Avrupa üzerine gözlemlerimi kişiselleştirerek, kendilerini onun içerisinde tanımlayarak Avrupa kültürünü de kişiselleştiriyorlar. Bu bağlamda kendilerini savunarak, sonunda ölüm kültürünü savunurlar. Bu üstesinden gelinmesi gereken bir kafa karışıklığıdır ve acilen üstesinden gelinmelidir. Hiçbirimizin böyle saçma mücadelelerle enerji kaybedecek vakti yoktur.

Beyazların Avrupa kültürüne karşı insanlığı önermesi daha pozitif bir bakış açısidir. Buna inanıyorum. Ancak bu bakış açısına erişmek için, beyazların Avrupa’nın ne olduğunu ve ne yaptığını görmeleri için Avrupa kültürü-

nün dışına –insanlığın geri kalanının yanı sıra- adım atmaları gerekmektedir.

Kapitalizme ve Marksizme ve diğer tüm “izmler” bağlı kalmak tamamen Avrupa kültürü içerisinde kalmaktır. Bu gerçeklikte bir kuşku yoktur. Bir gerçeklik olarak bu bir seçimi teşkil etmektedir. Bu seçimin ırka değil kültüre dayandığını bilin. Avrupa kültürünü ve endüstriyelizmini seçmeniz benim düşmanım olmayı seçmiş olmanız olduğunu bilin. Ve seçimin benim değil sizin seçiminiz olduğunu bilin.

Bu, beni üniversitelerden, şehrin gecekondularından ve diğer Avrupa kurumlarından sürüklenerek gidin o Amerika Yerlileri üzerinde yeniden düşünmeme neden oluyor. Şayet geleneksel yöntemleriniz gereğince ezenlerinize direnmek için oradaysanız, o zaman olun. Her ikisini nasıl bir araya getirmeyi becerdiğiniz bilmiyorum, belki de başarılı olacaksınız. Fakat gerçeklik algınızı kaybetmeyin. Beyaz dünyanın karşılaştığımız sorunları şimdi çözme vaatlerine inanmaktan sakının. Yerli halk lafına izin vererek düşmanlarımızın avantajlarına sarılmaktan kaçının. Avrupa lafları kendi etrafında döndürme pratiğini icat etti. Bunun doğru olduğunu görmek için sadece Amerika Yerli halklarıyla bazı Avrupalı hükümetler arasında gerçekleştirilmiş olan antlaşmalara bakmanız yeterli. Gücünüzü olduğunuz kişiden alın.

Direnişle isyanı düzenli olarak birbirine karıştıran bir kültürün size yaşam biçimi olarak öğreteceği veya sunacağı bir şeyi yoktur. Avrupalılar uzun zaman önce gerçeklikle bağını kopardı, eğer öyle olsalardı Amerika Yerlileriyle de bağları olurdu.

Pekala, bu konuşmayı burada sonuçlandırırken, şunu açıkça ifade etmeliyim ki, insanları Marksizme yönlendirmek kafamdaki en son şeydir. Marksizm kültürüm için kapitalizm ve Hristiyanlık kadar canavardır. Doğrusu, kimseyi herhangi bir şeye yönlendirmek gibi bir düşüncem olmadığını söyleyebilirim. Bir dereceye kadar, Amerika Yerli Hareketi genç bir örgüt olduğunda, beyaz medyanın bu terimi kullanmayı sevdiği için “lider” olmayı denedim. Bu artık sahip olmadığım bir kafa karışıklığının sonucuydu. Herkes için her şey olmazsınız. Düşmanlarımız tarafından böyle bir modada kullanılması için önermem. Ben bir liderim. Ben bir Oglala Lakota vatanseveriyim. Bunlar tüm istediklerim ve ihtiyaç duyduğukları. Ve şu an olduğum kişi olmaktan mutluyum.

.....Russell Means Kimdir?

Oglala Siyularından, 68’li yılların önemli politik hareketlerinden Amerika Yerli Hareketi’nin liderliğini yürütmüş bir Kızılderili lideridir. Amerika Yerli Hareketi, ABD yönetiminin, yerli Amerikalılara karşı tutumunu protesto amacıyla ve hükümetin kabilelerle yaptığı anlaşmalara saygı göstermesi talebiyle 1960’ların sonlarında kurulmuştu. Russell Means, Amerika Yerli Hareketi’nin Güney Dakota’da Wounded Knee kasabasının 71 gün süren silahlı işgalinin liderliğini yapmış, işgal sırasında federal görevlilerle silahlı çatışmalar yaşanmıştı.

Kızılderili hareketini birleştirmek için çok uğraşmış, ABD ve Güney Amerika’daki Kızılderililerle bağlar kurmak için çabalamış, liberter bir eylemciydi. Ayrıca, oyunculuk ve müzisyenlik de yapan Means, uzun süredir geleneksel yerli ilaçlarıyla ve alternatif yöntemlerle gırtlak kanserine yenik düşerek 22 Ekim 2012 tarihinde hayatını kaybetmiştir.

Engels'in "Otorite Üzerine"si üzerine

Marks-Engels'in insanmerkezci ideolojisinde "doğadan kopuş"un insanın gelişiminde ve "özgürlüğünde" temel rol oynadığı anlayışı mevcuttur. Hatta doğadan kopuşu olumsuzlamakla kalmayıp doğrudan veya dolaylı olarak köleciliği ve sömürgeciliği de "ilerici" görürler. Kapital'de de "köleciliği" komünizme (yani insanın en yüksek merteye olan tannlık sıfatına ulaştığı toplum) giden yolda "önemli bir ekonomik kategori" olarak gördüklerini ifade etmişlerdi.

Bugün endüstriyel kapitalizmin yarattığı çevresel yıkımlara karşı geliştirilen endüstri karşıtı ve endüstriyel reformcu refleksler arasında uzayıp giden tartışmalara anti-otoriter bir yön vermek açısından Engels'in "Otorite Üzerine" başlıklı metnini yeniden hatırlamakta fayda var. Engels bu makaleyi her ne kadar dönemin anarşistlerini karşı-devrimci ilan etmek adına yazmış olsa da, biz bu makaleyi tersinden okuyarak yine anarşist eleştiri ve pratik lehine değerlendirmekte bir sakınca görmüyoruz. Engels makalesinde otorite ve merkezîyetçilik karşıtı olan anarşistleri haksız çıkarmak için endüstriyel altyapının işleyişini işaret etmiş ve bu işleyişin asla "özgürlükçü" yollarla sürdürülemediğini vurgulamıştı: "Büyük sanayideki otoriteyi ortadan kaldırmayı istemek, sanayiın kendisini ortadan kaldırmayı, gerisin geriye çıkırğa dönmek üzere buharlı çıkırğı yok etmeyi istemekle aynı şeydir."

Evet, sanayinin kendisini ortadan kaldırmayı istiyoruz, doğrudur. Ancak bu söylemi sanayi sisteminin karşıtlık kurmak için değil aksine sanayi sisteminin nötr olduğunu düşünecek kadar iyimser inançlarla çok fazla ayakta kalamayacağı gerçekliğini işaret etmek için kuruyordu.

Bu önerme bugün, endüstriyel ve kentsel felaketler çağında bir çok anarşist tarafından uzun zaman önce kabul görmeye başladı.

Michael Seidman "İşçiler çalışmaya karşı" adlı kitabında bu eleştiriye pratik olarak besleyecek argümanlar sunar. İspanya deneyiminde marksistler anarşistleri her ne kadar sanayi düşmanı olmakla suçlasalar da, anarşizmin modernist-endüstriyalist biçimlerinin Marks veya diğerleri gibi sanayi sistemi, uygarlık ve doğal olarak tüm tahakküm biçimleriyle her hangi bir dertleri yoktur. Sadece "ekoloji" adı altında bütüncül sorunun semptomlarıyla ilgilenilir. Varolan modernite eleştirileri de bu anlamda sisteme cepheden saldırmayan hep muğlak ve çekingen karşıtlıklar içerir.

Burjuva devriminin şafağında yine burjuva devriminin ideolojisini absorbe etmiş kurtuluş teorilerinin (klasik anarşizm dahil) bu ideolojinin temel kaynağını yok etmesini de bekleyemezdik zaten. Artık devletin ve otoritenin "kötü" olduğunu ilan etmek devlet dışında neredeyse her ideolojik eğilim içerisinde moda olmuş durumda. Naziler, kemalistler, milliyetçiler, İslamcılar, kapitalistler, le-

nistler vs. anarşist kavramları evirip çevirip kendi sonlarını geciktirmek için vitrin değişikliğine gittiler. Ama hepsi sistemin altyapısının reforme edilerek devam ettirilmesi konusunda birbirleriyle yarışıyorlar. Bu anlamda hepsi endüstriyel altyapı üzerinde, kentsel ve ulusal-küresel sınırlar tarafından kuşatılmış bir yaşama "yetmez ama evet" derler. Marks, sanayi sisteminin kişiyi makinenin dışına indirmediğini vurgularken, bunun daha büyük bir iyilik için kaçınılmaz bir kötülüğü yok etmek şöyle dursun ona sıkı sıkı sarılmamızı salık vermiştir.

Nihayetinde, Marks-Engels'in zamanında istemeyerek de olsa yaptıkları bu eleştirisini kabul ettiğimiz için marksizme yaklaştığımız düşünülebilir. Aksine, bir taraftan marksizmin ideolojik altyapısını kendi argümanlarıyla bozuma uğrattırırken, diğer taraftan da kendi yoldaşlarımızı sanayi sisteminin geleceğine ve gerçekliğine dair uyarıda bulunmamıza vesile olmaktadır.

Bu tartışmayı şu şekilde verebiliriz:

Marksist-Leninist: "Siz ibnesiniz devrim yapamazsınız."

Modern/Post-Modern: "Biz ibne değiliz, o halde devrim yaparız"...

Uygarlık karşıtı: "Evet biz ibneyiz ve sadece devrim yapmayacağız, herşeyi yıkacağız!"

Düşmanı olmayan anarşistler

Kendisine düşman bellememiş bir anarşistlik kimlikçilikten başka ne ifade eder? Düşman bellemek ona benzemek ise anarşist ne işe yarar? Efendisiz, hükmedensiz, yöneticisiz ve şefsis olmak aynı zamanda efendiye, hükmedenlere ve yöneticilere karşı mücadele etmek, onlarla savaşmak değil midir? TC devletini, sermayeyi ve diğer tahakküm kurumlarını kendisine düşman görmeyen ve onları yıkmak konusunda herhangi bir dürtüsü olmayan zorba ve tahakkümcü bir anarşist varoluşu mu var ...? Düşmanı olmayan anarşistlerin mücadele ve devletle alanlarda çatışan anarşistlere canı muamelesi yaparak anti-anarşist söylemler kurmalarına şaşmamalı. Anarşist hareketin isyancı-mücadeleni-örgütlenmeci kanallarını etkisiz hale getirme çabalarında uzun yıllar arkadaşlığı yapan ve daha önce de "Benim için Öldürme" gibi kapitalist reklam usulü işleyen, her faaliyetlerinde hükümetten alkış topladıkları kampanyalarına da şahit olduğumuz İtaatsizler, Kaos Yayınları ve çevreleri gibi anarşizmden sorumlu elit kadroların 12 eylül'de başlayan açlık grevi direnişini ve

bu direnişe olan desteği örgütlü olarak kırma çabalarına şaşmamak gerekir.

Satır aralarında "devlet size saldırmadan onlara karşı çıkmayın, isyan etmeyin boşuna devlet kazanır" vaazları verip duruyorlar. Onlar son zamanlarda artış gösteren polis terörünün önde gelen ideolojik-teorik destekçilerindendirler. Çünkü onlara, sistem karşıtı hareketin "makul" çizgiden sapmasına karşın her zaman korkunun egemenliğindeki muhafazakar kamuoyunun yanında tavır almayı kendilerine misyon biçtiler. Celladına aşık olup, acı çekmekten zevk alanlar, mağduriyet haberleriyle tatmin olurken cellatlara öfke kusanları "siddetle" suçlamaktan çekinmezler. Ha üniformalı olanlar ha kafaları-mızdaki polisler hepsi "düzen" için varlar..."

Bunlar değil miydi ki, 2009'daki IMF karşıtı süreçte, 2007, 2008, 2009 ve 2012 Mayıs'larında ve başka eylemlerde polisleri, kapitalist ve devlet kurumlarını hedef alan anarşistleri kriminalize etmek için ellerinden

gelen iftira, yalan dolan ve manipülasyona başvurular. Medyadan aldıkları görüntülerle anarşistleri sorgusuz sualsiz yargılamanın peşine düşmelerinden, doğrudan eylemden yana pratiği benimseyenlerin itibarlarını zedelemek için yalan dolan bilgileri kendi resmi kanallarından servis etmelerinden, bu topraklardaki anarşist tarih boyunca anarşistlerin devlet ve sermaye ile arasının açılmaması için ekstra çaba ve mesai harcamalarından zaten tam olarak ne oldukları anlaşıyor. Düşmanımız yok dediklerinde vermek istedikleri mesaj gayet açık: "Biz devlete, sermayeye ve tahakküm kurumlarına karşı savaşmayacağız, savaşını da kınamak, kriminalize etmek ve etkisiz hale getirmekle görevliyiz." O nedenle tahakküm kurumlarına karşı mücadelede kendinden emin olan yoldaşlarımızı bu liberal cambazlıkların tuzağına düşmemek konusunda uyarma gerekliliği hissediyoruz. Birileri bizi en "isyancı" ve en hakiki "anarşist" laf cambazlıklarıyla etkisiz hale getirmeye, devletle ve sermayeyle olan savaşımızın kanallarının önünü tıkamaya çalışıyor!

bir şekerleme

Salman

*bizler birer damlayız
bizler birer esintiyiz
bizler birer ateşiz
bir araya gelmeden nasıl çözebiliriz deniz gibi
bir araya gelmeden nasıl fırtına olabiliriz
bir araya gelmeden nasıl yangınlar oluşturabiliriz*

*bizimkisi bir garip isyan
en başta kendisini esir tutan
bütün görünmez zincirleri kıran
bizimkisi bir garip karga,
kelebeklerin kanat çırpmasıyla oluşan
depremler gibi.*

Pastörize Anarşizm: nedir, nasıl kurtuluruz?

sosyalsavas.org

Öncelikle böyle bir eleştiri yazısına neden ihtiyacımız olduğundan kısaca bahsedelim. Belirli bir süreden bu zamana kadar aralarında anarşistlerin de bulunduğu muhalif yapıların giriştiği “şiddet” ve “şiddetsizlik” tartışmalarının kısır döngüsünde yeni bir evreye daha şahit oluyoruz. Kendini o veya bu şekilde deklare etme gayretinde olan ve kuru kuruya hümanizm ve liberalizmi pişip pişip anarşizm diye önmüze süren, kendini hertürlü otoriteye karşı konumlandığını söyleyerek, mücadeleleri arıtma ve izolasyon bataklığına sürüklemekte olan bir takım eğilimlerle birlikte, aynı şekilde kendilerini pratikleri üzerinden değil “öz-isyancı” veya “has-isyancı” gibi etiketler üzerinden konumlandırarak oturdıkları yerden devran sürdürmekte olan diğer oluşumlarla alakalı kısa bir tahlil yapma gereği doğmuş bulunmaktadır.

Pastörize anarşizm’den kastımız, anarşist teoriyi ve pratiği basma-kalıp hale getirerek mücadeleleri kısırlaştıran, devlete ve kapitalizme karşı anarşist mücadelenin dinamik unsurlarının kökünü kazıyarak neredeyse felç eden, kendi konumunu sağlamlaştırmak adına varolan pratiklere köstek olma teorileri üreten bakış açısının tarafımızca adlandırılmış biçimdir. Daha önce “I Mayıs Operasyonlarıyla Alakalı Kısa Bir Değerlendirme” yazısında kısaca değinmiş olduğumuz bu oluşumların başlattıkları tartışmalar, yıllarca şahit olduklarımızdan pek farklı değil. Meydanı boş bulan bir edayla mücadelelerin altını oyma faaliyetlerini arttıran bu köstekçi oluşumların, çeşitli aforoz kampanyalarıyla da anarşist hareket içerisinde kendileri dışında herkesi “otoriter” ilan etme basiretsizliğinin de anarko-arınmışlığın doruk noktası olduğu kanısındayız.

Sosyal medya üzerinden yürüyen bu tartışmaların odak noktalarından birisi de, “Kürt özgürlük Hareketi” üzerineydi. “Biz insana değer veriyoruz” şıarıyla başlatılan arınma kampanyalarında rahatça gözlemlenebilen, PKK’nin hiyerarşik bir örgüt olduğunun sadece kendileri farkındaymışcasına eleştiriye, devletin bakış açısına yakın bir düzlemde tutan ithamlar ve yazılan bildirilerle, bu bildirilere karşı aldıkları eleştirileri kafalarını kuma gömerek cevap vermeyi tercih eden ancak, fırsat bulduğunda aynı basiretsiz duruşu tekrarlamaktan beis görmeyen bir bakış açısı mevcuttur. Tarihsel açıdan bakıldığında, anarşistlerin kürt özgürlük hareketi’ne etkili bir desteği olduğu zaten söylenemez ancak, 68 gün süren açık grevi eylemlerine karşı yapılan eleştirilerin odak noktası -bu anarşist peygamberliğin tellallığı olsa gerek ki- bireylerin inisiyatiflerini hiçe sayan bir tutumun -devletle aynı kulvarda- eylemleri ve eylemcileri mahkum etme çabalarını “şiddetsizlik” mottosuyla teorize edip sunmasından ibaretti. Bu soslu ahlak anlayışı kendisini, I Mayıs’ta eylemliliğe geçen kara blok aktivistleri için yürüttükleri aforoz kampanyalarıyla afişe etmiş, çeşitli dedikoduların ve iftiraların yanı sıra, hakim medyayı aratmayan tarzda eleştirilerle, eylemcileri “şov yapmakla” itham ederek, saçma sapan savlarla “siyasal rekabet” diye eleştirdikleri durumun asıl yaratıcısı olduklarını birkez daha kanıtlamıştı.

Öte yandan, kendilerini “isyancı” olarak deklare eden bazı kişi veya gruplar, bunu kimlikçi bir ortam fetişizmine kurban ederek “politik doğrucu” anlayışılarını, eylemliliğini ortaya koyan birey ve oluşumlara karşı komik bir hal alan “isyan öyle olmaz böyle olur” tandanslı eleştirilerle, pastörize anarşizmin bir diğer ayağı olarak su yüzüne çıkmaktadır. Bu oluşumların mücadele pratiğine olan katkıları, yer yer nutuk atmaktan başka bir şey olmamakla birlikte, “isyancı”yı süperkahraman romanlarından çıkmış fantastik bir karakter olarak tahayyül etmekte oldukları gün gibi ortadadır. Sosyal medya dışında her hangi bir yaşam belirtisi olmayan hayali ve kurgudan ibaret olan varoluşlarını yere göğe sığdıramayan bu anlayışın, hata yapma riskini gözünde fazlasıyla büyüterek, hareketi kendi kendini imha etmeye kadar götürecektir bir sterilizasyon sürecini önermeyi “yıkıcılık” olarak adlandırmaları ise ne hikmetse tam karşısında bulundukları pasifist-liberal eğilimle ne denli paralel pratikleri olduğunun göstergesidir.

O yüzdendir ki, her türlü tahakküm karşıtı pratiğin isyancılığı dışlamadığı ve isyancılığın illaki sol-otoriter pratiğe benzemediği anarşist deneyimler ne zaman yaşansa bu oluşumlar başlarlar akıl almaz eleştirilere...Öyle ki, I Mayıs aktivistlerinin dava dosyalarından aparma kişisel-eylemsel bilgilerini sosyal medyada sözümona eleştiri diye ifşa ederek hafiyelik yapmaktan da çekinmeyeceklerdir.

Bu sanal pratikler, başlarına bela açabilecek eylemci duruşla arasına mesafe koyabilmek için ya en liberal argümanları kullanacak, ya da kendisini karşılığı “ergen isyanı” olan bir “en” radikallik çizgisinde tutacaktı. Bu zararsız unsurların, bugüne kadar başlarına herhangi bir bela açılmamasına bu anlamda şaşırmamak gerekir. Çünkü pastörize ettikleri anarşizmlerinin en verimli, yıkıcı ve yaratıcı özelliklerini budamış ve kendi kendilerini felç etmişlerdir.

Nihayetinde görüyoruz ki, her iki eğiliminde sisteme karşı mücadelenin getirdiği zorluklar karşısında kirlenmemek adına, kendi ortamlarında, tekke ve cemaatlerinde steril kalıp kimlikçilik oynamayı, mürit toplamayı, aktif mücadeleye katılanları yüksek perdeden eleştirmeyi kendilerine tek düstur haline getirmişlerdir. Hem anarşist harekette hem de kürt özgürlük mücadelesinde bir imenin yaşandığı bu dönemde, kabuklarından çıkmaya çalışmalarının başka bir izahı yoktur. Her iki eğilimin yol açtığı sonuç ise, hiçbir pratiğin masum veya nihai çözüm olmaması gerçekliğinin kişileri boşvermişliğe itmesine yönelten düşünceleri meşrulaştırmaktan başka bir şey değildir. Çevrelerinde anarşist kimliklerine zeval gelmeyecek şekilde devran sürdürmenin hesaplarını yapanların laboratuvarlarında üretilen bu anarşizm, algıların çok ötesinde eylem ve mücadele biçimi beğenmeye lüksü olarak hayat bulmakta, zaman zaman devlete ve onun zihniyetine yakın biçimde konumlanmaktadır. Anarşistler arasında yaygın olan “örgütlenme karşıtlığı” düşüncesi kendini yıllarca var etmiş ancak, iş bireyler-gruplar arasındaki çeşitli egosal veya grupsal haset veya çekememezlikten kaynaklı lobi faaliyetlerine gelince nasıl örgütlü hareket edildiği ortaya çıkmıştır. Anarşist çevrelerde suni nedenlerle birbirlerine husumet duvarları ören, her fırsatta mücadeleciler çizgiye köstek olmaya çalışan bu iki eğilimin ilişkisi “tencere kapak” sözüyle açıklanabilir. Bugüne dek anarşizm adına nerede devletle anarşistler arasında husumete yol açabilecek bir girişim olmuşsa, bu güruhun keyfi kaçır ve ardından, eşzamanlı olarak lobi ve dedikodu faaliyetine hız verirler.

Anlaşılmaması gereken olgulardan biri şudur ki, anarşistler, yaşamı sentetikleştirmek üzerine kurulu bir muhafakazarlığı kabul etmezler ya da etmemeliler. Anarşist veya isyancı olmak bizim için bir övünç kaynağı değil, aksine üzerimizden mücadeleyle atmamız gereken bir kategorizasyondur. Bize düşen, kimliklerimizin saflığının peşine düşmektense, bizi bu kimliklere mahkum etmiş olan sistemin üzerimizdeki etkilerini sorgulamaktır. Pastörize anarşizmleriniz sadece mucizelere, efsanelere ve üfürmelerinize bağlıdır. Bir tarafta, hümanistlik ve şiddetsizlik adı altında vicdansızlık teorileri, diğer tarafta da radikallik sarhoşluğundaki apolitik pasiflik.

Anarşist hareketi içe kapanmaya zorlayan ve felç eden böylesi sterilizasyon çabalarına rağmen, bu topraklarda kişisel veya ideolojik saplantılara maruz bırakılmamış bir anarşist hareketi yaratabilmemiz halen mümkün. Ve o çaba tüm bu handikaplara rağmen halen devam etmektedir. Biraz kibir ve hasetten arınmışlık ve biraz da dış dünya ile bağ kurmak tıkanan algıların yeniden açılmasına neden olacak, anarşist hareketin izolasyondan kurtularak tüm ezilenlerin mücadelesinde yeniden yer almasını sağlayacaktır.

I. Bazı yazılar vardır, eleştiriye açık değildirler çünkü yazarları düşüncelerini fetva tarzında dile getirmişlerdir. Bu yazılar çok şey söylüyormuş gibi gözükürler ama gerçekte sözün nerden geldiği ve nereye gittiği belli değildir. Zaman, mekan, tarih unutulmuştur bu yazılarda, içeriği belirsiz ve tarif edilmemiş kavramlara dayanırlar.

Faun'un “**Politikadan hayata: Anarşiyi, solcu değirmen taşlarından kurtarmak**” yazısı bizim için bu cins yazılardandır. İlk cümleden itibaren anlıyoruz ki Faun'un derdi bir şeyleri tartışmaya açmak değil garip bir huşu içinde on emrini taşımak. Asıl anlamaya çalıştığımız şey çala kalem yazılmış bu makalenin dilden dile çevrilmesinin hangi gereksinmeye karşılık verdiğidir.

Anarşi ilk kez ayrı bir radikal hareket olarak tanımlandığı günden bu yana solla ilişkilendirilmiştir, ama bu her zaman sıkıntılı bir ilişki olmuştur. Diyor arkadaş. Peki o gün hangi gündür ? nedir bu sıkıntı? Anarşi solla kim tarafından ilişkilendirilmiştir. Sol Nedir? Hangi soldan bahsedilmektedir? Solcu değirmen taşları nelerdir? Anarşi ilk kez kimin tarafından radikal bir hareket olarak tanımlanmıştır? Nerde? St Galmier de mi? Başka bir yerde mi? Bilemiyoruz. Faunun da bildiğini ve bir şey dediğini sanmıyoruz. Konuşuyor işte! Diyebiliriz. Bizi meraklandıran şey amerikalı entellektüelimizin bu kadar boş konuşma hakkını kendinde nasıl gördüğüdür. Gerçek anlamıyla solun artık kalmadığı bir dünyada soldan bunca kurtulma telaşı da nedir. Mesela Faun, hayatında hiç solcu bir harekete tanık olmuş mudur? Sol olarak ne görmüş ne tanımıştır acaba! Niçin bu amerikalılar hep soldan kurtulmaya çalışırlar bir bilen var mıdır? Radikal bir hareket nedir ? Radikal olmak ne zaman moda olmuştur? Sanıyoruz ki Faun bir dönemimizin moda bir kavramıyla toplumsal bir hareket olan anarşiyi nitelendirip sol gibi gözden düşmüş bir kavramla kendine ve bize sıkıntı yaratıyor.

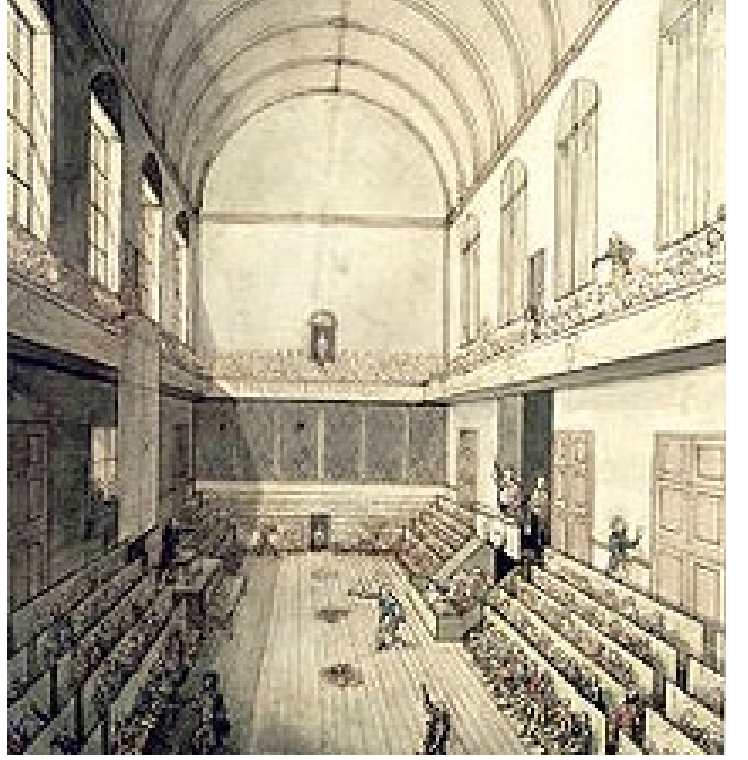
Anarşi soldur ama anarşinin sol olması olduğundan daha fazla ya da daha az bir şey olması anlamında değildir. Solculuk sağcılık belirli bir tarihsel dönemde farklı taleplere sahip belirli toplumsal, politik hareketleri nitelendirmek için kullanılan kavramlardır. Bu kavramlar ebedi olmadıkları gibi ezeli de değildirler. 1789 Fransız devrimi sırasında doğan ve daha sonra ikili fransız politik rejimini betimlemek için kullanılan bu terimler, doğuşlarından beri kapsadıkları alanın içinde bulunan karşıtlıkları dile getirmeye muktedir değillerdir. Jacques Roux' dan Babeuf' e giden 'sol' ile Robespierre'den Bonapartistlere giden 'sol' aynı sol değildir.

Faun'un 10 savının büyük bir bölümü Enragelerde bulunabilir. Anarşiyi soldan kurtarmaya niyet etmek için öncelikle Faun'un kendisini soldan kurtarması gerekmez miydi?

Kanımızca sağ ve sol kavramlarını günümüzde hala kullanmak mümkün olduğu gibi bir yana bırakmakta mümkündür. Bu kavramların içeriğinin nasıl doldurulduğu ile ilgili bir sorundur. Faun radikalite (köktencilik) arayışı içerisinde bunu yapmıyor. Açıkça 'sol' doğrusu marksist bir önermeden (işbölümü ve birey, daha ilerde bu konuyu detaylarıyla ele alacağız) hareketle anarşiyi soldan kurtarmaya çalışıyor. Bütün çabası tam anlamıyla eklektiktir. Anarşinin 'sol' ile ilişkisinin kavramsal bir ilişki değil toplumsal, pratik bir ilişki olduğunu kavramaktan acizdir.

Politikadan hayata, her hangi bir analiz, eleştiri inceleme çabasına gerek duymaksızın politikayı hayatın karşıtı olarak koyuyor. Bunun gerçekten böyle olup olmadığı kanımızca tartışma konusudur. Faun diyor ki Her şeyden önce, toplumsal varoluşun farklı bir türü olarak politika, hayatımızı belirleyen kararların alınma süreciyle, bu kararların hayata geçirilme sürecinin birbirinden ayrılmasıdır. Kararları oluşturan ve dayatan kurumlar bu ayrıma dayanmaktadır. Faunun çok komik bir tarzda ifade ettiği bu Marksçı önerme solun önemli bir kesiminin politik önermelerinin temelidir. Fakat Faun'nun ifade tarzı sağlamdır.

Her hangi bir karar alma süreciyle bu kararın hayata geçirilme sürecinin birbirinden ayrılması, zaman denilen şeyin akıp gitmesine engel olmadığımız sürece gözümüze kaçınılmaz gözükmektedir. Mesela kahve içmeye karar verme sürecimizle bunu hayata geçirme sürecimiz bir birinden ayrılmaz ister istemez. Ben senin kahve içmene veya içmemene karar veriyorsam aldığım kararı da sana zorla hemen uygulatıyorsam, kararları alma süreciyle uygulama sürecini birbirinden hiçte ayırmaması dahi bu açıkça terördür.

Faun bir önyargı olarak politikayı reddettiğinden, anarşizmi soldan ayırmaya niyet ettiğinden alele acele çiziktiriyor. Bizim açımızdan sorun karar alma süreciyle, kararların uygulanma sürecinin ayrılmasında değildir. Faun'nun terimlerine bağlı kalarak diyebiliriz ki sorun bizzat karar alma sürecindedir. Kimin, kim için karar aldığı bu kararı kimin uyguladığı, alınan kararı değiştirme, yenileme, yada alınan karardan vazgeçme ve başka bir şey yapma hakkının ve yetkesinin fiilen kimde olduğudur. Kanımızca sorunu böyle koyduğumuzda tam da solun içindeyiz. Bunda bir sıkıntı görmüyoruz! Kapitalist vahşetin, ilkelğin barbarlığın toplumsal bir hareket olarak sol her zaman kösteği olmuştur. Soldan hala millet meclislerinin solunda oturanları anlamıyorsa tabi ki.

Burjuva toplumsal kurumlarda ve yapılarda olduğu kadar burjuva hayatında da esasen hep birileri, birileri için veya adına karar verir, yasa yapar uygular. Koca karısının nasıl giyineceğine karar verir. Anne çocuğunun nasıl giyineceğine karar verir. Çocuk arkadaşının hangi oyunu oynayacağına karar verir. Hiç istisnasız her birey bu toplumda birileri için bir şeylere karar verir. Gerçekleştirir ya da yaptırır. Bu yaptırım meşru kurumların uygulaması olduğunda, burjuva toplumun sunduğu tek avantaj herkesin yasa önünde eşit olmasıdır ama bu yaptırım kurumsal ve yasal olmadığında sorun, gücü yeten yetene de çözüldür. (Çocuk dövülmeleri, Kadın cinayetleri gibi.)

Faun bize kararları oluşturan ve dayatan kurumların, kararların alınma süreciyle, bu kararların hayata geçirilme süreci ayrımana nasıl dayandığını, bu kurumların neler olduklarını açıklama ve ispatlama gayretini göstermiyor. Kendinden menkul bu savını doğru kabul edip herhangi bir entellektüel kaygıya sıkıntıya girmeksizin devam ediyor. Baskı ve sömürüye karşı hangi araçla gerçekleştirilirse gerçekleştirilsin toplumsal mücadelenin politik bir program olduğunu söylediği solcu toplumsal mücadele anlayışını birde bu kurumları etkilemeye, yönetimlerini ele geçirmeye ya da alternatif türevlerini üretmeye dair bir mücadele anlayışı olarak betimliyor ve onların mücadelesini iktidar ilişkilerini yıkmaya değil, değiştirme mücadelesi olarak da tanımlıyor.

Hangi solun söz konusu olduğunu pek bilmediğimizden geniş bir yelpaze içerisinde tesadüfen “gerçek hareketin her adımı bir düzine programdan daha önemlidir” diyen Aziz Marksa Fauna karşı sığınmayacağız. Faunun her türlü örgütlenme ve örgüt fikrini gözden düşürmeye çalıştığı açıktır, bunu görece haklı bir sol eleştirisinden hareketle pek düşünülmemiş politika = program = örgüt yada örgüt = politika = iktidar denklemleriyle yapmaktadır. Bu denklemleri esasen toplumsal bir anarşiden kurtulmak işleviyle yüklediler. Öte yandan düşünüyoruz ki anarşistlerin esas sorunu günümüzde “ solun vicdani olmak değil”, fiilen solun kuyruğunda olmaktır.

Anarşistlerin ulusal kurtuluş mücadelesi problemi üzerinde düşünürken düş-tüğü ikilem ve belirsizliklerden kurtulmalıyız. Ulusal kurtuluş için Uluslararası Anarşist Konfederasyon öneriyoruz.

Anarşist mücadelenin en tartışmalı ilkelerinden biri de ulusal çerçevede devrimci bir boyut geliştirme imkanını görmektir. Bu problem fazlaca korkuya ve idrak eksikliğine yol açar.

Uluslararası olan anarşizmin kendisini tek ulus içerisindeki koşullarla bağlantılı olaylarla ilişkilendirilmemesi gerektiği söylenegelmiştir. Sınıflar arası çatışma tüm ezilenleri ezenler karşısında eşit kılar, bu nedenle sosyal savaştan bir taraf çıkarılamaz ve tek bir toprak parçasına veya tek bir ulusla sınırlandırılmaz.

Belirli tarihsel durumlara ilişkin diğer tehlikeler de mevcut: içe kapanmanın tehlikesi ve ulusal kurtuluş mücadelesini süslü bir yeni milliyetçiliğe dönüştürmenin veya yerel burjuvazi yabancı olanına tercih etmenin tehlikeleri gibi. Gerçeği yansıtan başka bir çok argüman üzerinde her zaman berrak veya iyi düşünülmemektedir.

Bir çok yoldaş bu çetrefilli mesele hakkında yeteri kadar düşünmemiştir. Anarşistlerin yürüttüğü ve anarşist ilkeler üzerine kurulan ulusal kurtuluş mücadele olasılıklarının veya sınırlarının değerlendirilmesine değil önyargılı fikirlere dayanan hükümlerini ifade etmişlerdir.

Tüm gezegenin her yerinde aynı anda patlak veren bir devrim fikrinin imkansızlığı kadar, tek bir yerde birden patlak veren devrimci durumları tasavvur etmek de imkansız olmamalıdır. Şimdi bu şayet doğruysa, gerilimin temel alanlarına yönelik doğru bir anarşist analizin örgütlü ve stratejik olarak açık bir müdahale olma imkanına yol açabileceğini kabul etmek zorundayız.

Dünyada bugün ağırlıklı olarak ulusal nitelikli ikilemler arz eden bazı durumlar mevcut. Anarşistler neden bunların dışında durmak zorunda? Son deneyimler, bu durumların çoğu kez gerici sonuçlara sahip olduğunu gösterdiği için mi? Vehayut neredeyse bu mücadelelerin tamamına marksistlerin hakim olduğu için mi? Bunlar yeteri kadar iyi nedenler değildir. İlk sorunun cevabı olarak önceden devrimci veya ilerici sonuçlar getireceğini garanti edebileceğimiz hiçbir durum olmadığını söyleyebiliriz. Bununla birlikte, anarşistler ve onların mücadelelerinin varlığında bile gerici sonuçların ortaya çıkması daha muhtemeldir. İkinci sorunun cevabı olarak ise, marksizmle ulusal kurtuluş mücadelesi arasındaki ilişkinin tamamen araçsal olduğunu söyleyebiliriz. Bu, özellikle Afrika ve Güney Amerika'da mücadele eden insanların benimsedikleri belirli marksist unsurların aslında kendi eğilimlerinden başka bir şey olmadığını gösterir. Ve bu muhtemelen anarşistlerin hatası değildir.

Bizler bu yüzden çeşitli ulusal kurtuluş mücadelelerine müdahale etme taraftarıyız: Sadece genel bir dayanışma için değil, daha kötüsü, sistematik olarak politik ayrışmaların netleştirilmesi için aktif olarak müdahale taraftarıyız.

Aktif müdahale derken sadece ortak düşmana saldırmayı içeren “gerçek” uluslararası bir dayanışmadan bahsetmiyoruz; aynı zamanda da analize ve örgütsel tasavvurlara dayanan müdahilliklerden bahsediyoruz. Bugün doğru olarak görülebilecek ve gelecekte de referans noktası olabilecek önerilerden biri de, isyankar metoden ayırt edici faktörünü ve “sınıflararasıcılığı” reddini kabul ederek Ulusal kurtuluş için bir Uluslararası Konfederasyon oluşturmaktır.

* Metin ilk defa 1984'te Ayaklanma'nın 4. Sayısında yayınlandı.
Çeviri : Forum

Kulaklarını aç devletçi feminist!

meriç karaçalı

Bu yazı feminist teoninin derin tartışmalarına yeni bir bakış açısı getirme derdinde olan bir yazı değildir. Bu yazı yeryüzünün ezilen tüm kadınlarına karşı açık düşman olmaları için kısa ve net bir çağrıdır! Erkek kurumlarına karşı savaşmanın, eril egemenliğin en küçük parçasının dahi dünya üzerinden kazımasının çağrısıdır!

Evet tüm kadınları açık düşman olmaya çağırıyoruz! İki yüzlü meclislerden, reformist söylemlerden, erkek kurumlarıyla uzlaşmaya çağıran siyasetlerden, erkeklerin kurduğu partilerden kısacası kadının mutlak özgürlüğüne giden yolda mücadeleyi sönümleyen tüm sözde çözümlemeleri karşısına alan uzlaşmaz bir savaş çağrısında bulunuyoruz!

Asırlardır mutlak erkek olan devletler milyonlarca kadını öldürdü ve öldürmeye devam ediyor. Dinle devletçi feminist! Devlet erkekler tarafından kurulmuş ve kurulduğundan beri sayısız kadının kaniyle beslenmiştir ve beslenmeye de devam etmektedir. Biz kadınlar mutlak suretle bu devleti yıkmak zorundayız. Onun kadın cesetleri üzerine kurulmuş meclis binalarını bombalamalı, öldürülen kadınların kanını taşıyan üniformaları içindekilerle birlikte yakmalı ve devlete dair ne varsa ortadan kaldırmalıyız, kaldıracacağız. Hemde bunu tüm devletçi sözde feminist söylemlere rağmen yapacağız.

Devlet nedir biliyomusun devletçi feminist?

Devlet sayısız kadına tecavüz eden erkek egemenliğidir, kızını namus için öldüren ailedir, eşini yemek hazırlamadığı için döven kocadır. Şimdi sen bize kalmış devleti ele geçirmekten ve erkek kafasının ürünü olan sosyalist düşüncelerden bahsediyorsun. Dinle devletçi feminist! Hemde çok iyi dinle. Bizler devleti yani erkeklerin kurduğu ve erkeklerin kadınları sömürmek, öldürmek için kullandığı bu aracın feministler için tek bir anlam taşıdığını söylüyoruz. “Yok edilecek bir erkek kurumu”.

Hem biliyor musun bunun için hiçte sabrımız kalmadı. Hani bize sık sık devletin birgün kendini sönümleyeceği söylenir ya sevgili sosyalist feminist yoldaş! Biz maalesef bunun için sabredemeyeceğiz! Hem bizim teorik zıvalıklardan pek birşey anladığımız da söylenemez. Şu an senin ele geçirmek ve iktidarı elinde tutmak istediğin devlet sayısız kadının hayatını karartmaya ve öldürmeye devam etmekte ve biz kadınlar çok basit birşeyin çağrısını yapıyoruz: “seni öldüreni yok et”. Devletin sönümleneceğini söylüyorsun ya devletçi feminist biz buna hiç inanmıyoruz, inanmıyoruz çünkü tarihte kadın öldürmeyen kadına baskı kurmayan tek bir devlet var olmuş mudur? Devlet doğası gereği kadını sömürmeli ve kadını öldürmelidir çünkü o erkek egemenliğinin vücut bulmuş halidir!

Medis eksenli demokrasi mücadelesini reddediyoruz. Çünkü meclis erkeklerin kendi egemenliklerini pekiştirdikleri bir kurumdur. Demokrasi ise kadın

mücadelesinin radikalleşmesini önleyen sistemin bir tuzağıdır. Bizler erkeklerin uydurduğu demokrasi saçmalığına daha fazla tahammül etmek istemiyoruz. Erkeklerin meclislerini yerle bir etmeyi o iğrenç kurumlara girme çabasından çok daha anlamlı buluyoruz! Partilere dayanmış bir kadın mücadelesini reddediyoruz. Çünkü parti erkeklerin iktidarı ele geçirmek için mücadele verdiği bir kurumdan başka bir şey değildir. Kaldı ki iktidarın erkekten başka birşey olamayacağını düşünün bizler meclislerin yıkılması için mücadele ettiğimiz kadar erkek egemenliğinin bir diğer temsil biçimi olan partilerin de yıkılması için mücadele ediyoruz.

Aileyi reddediyoruz. Çünkü aile kadını denetim altında tutmaya çalışan bir erkek kurumudur. Tüm kadınlara kendilerine şiddet uygulayan bu kuruma savaş açmaları için çağrıda bulunuyoruz. Koca şiddetine karşı “kocanı öldür” çağrısında bulunuyoruz. Çünkü koca şiddetinin sayısız kadını öldürdüğünü biliyoruz.

Tüm bunların sonucunda tek birşeyi söylemek istiyoruz aslında “uzlaşma ne olursa olsun erkek kurumlarıyla uzlaşma!” Ana akım uzlaşmacı feminist söylem kadınlara sürekli “daha özgür” olacakları bir mücadelenin çağrısını yapmakta bizler biliyoruz ki kadınlar için sadece ve sadece iki durum söz konusudur birincisi: tüm erkek kurumlarından arınmış “özgür” bir dünya. İkincisi ise erkek kurumlarının biri veya birkaçı ile devam eden sözde özgür olacağımız “köle” bir dünya! Harriet Tubman şöyle diyor: “İki şeye hakkım olduğuna karar verdim: Özgürlük ve ölüm. Birine sahip olamazsam ötekini isterim. Hiç kimse beni canlı tutsak edemez, özgürlüğüm için savaşmalıyım. Gitme zamanım geldiğinde ise, Tanrı beni öldürmelerine engel olmayacaktır”

Bir seçim yapmak zorundayız!

Bizim seçimimiz erkek olan devlet kurumlarının bombalanması kocaların öldürülmesi ahlaksızlığın çitasının yükseltilmesi olacak yani bizim seçimimiz tüm ezilen kadınların açık düşman olacağı bir savaş olacak!

Peki ya sizin seçiminiz?

E fendilikten, kölelikten, cinsiyetçilikten, ırkçılıktan, izmcilik-ten, başkanlardan, kendinden, bir başkasından, yalandan, borçlandırılmaktan, hırsızlıktan, kölelikten, umutsuzluktan, yalnızlıktan, aşksızlıktan, açlıktan, dolandırılmaktan, evsizlikten, patrondan, babadan, komutandan, hocadan, öğretmenden, değişmeyenden, resmîyetten, vergilerden, hipnoz eden yazılı görsel medyadan, sınırlardan, sıra kuyruklarından, hacizlerden, dogmalardan, tabulardan, sana dayatılanlardan, istemediğin bir hayatı yaşamaktan, o çirkef iğrenç çıkara-bencilliklere dayalı ilişkilerden, vesaire vesaire vesaire gelişime-değişime, doğaya-insana dair olmayan her şeyden rahatsız isen; kendimden banane demiyorsan, idare etmek istemiyorsan, ölüm yerine yaşam üretmek istiyor isen, benim adıma hayatımı organize etmeye çalışanları etkisizleştirmeye ve bunları bertaraf etmek için BİŞEY YAPMALI!

O BİŞEY; BİRARAYA GELEREK açığa çıkabilir!

İçinde olduğun Çemberin 'nokta'ya kadar daralacağını unutma!

Bu kuşatılmışlığa karşın ancak bir araya gelerek-örgütlenerek ne yapacağımıza kararlar verebilir ve kendimizi gerçekleştirebiliriz...

Her şeyden önce işbirliği ve dayanışmanın uygulanması olan örgütlenme, sosyal yaşamın doğal ve zorunlu bir şartıdır; ortak bir amaç için çalışan gruplar üzerinde olduğu kadar genel olarak insan toplumu üzerinde de belirli bir etki ve güce sahip olan kaçınılmaz bir gerçektir. İnsan, kendini toplumdan tecrit ederek yaşamak isteyemeyeceği, istese de yaşayamayacağı için, -aslında insan, toplum dışında ve arkadaşlarıyla işbirliği yapmaksızın kişiliğini geliştiremez, fiziksel ve ruhsal ihtiyaçlarını gideremez- kendisiyle aynı zihniyete ve ortak çıkarlara sahip olanlarla özgür birliktelikler kurmasını olanaklı kılacak sosyal bilince veya araçlara sahip olmayanların, genellikle kendi kişisel çıkarları için başkalarının emeğini sömürme amacıyla bir sınıfın ya da egemen bir grubun kurduğu örgütlenmelere tabi olmaları kaçınılmazdır. Buda istemediğin bir yaşamın varlığını devam ettirir-mastürbasyondan ibaret bir yaşam ve özgürlük bir hayalden ibaret olur

Yalnızlık insanı hiçleştirir...

Artık birbirimizden kaçmayalım.

Kendini toplumdan tecrit ederek, başkalarıyla işbirliği yapmaksızın, hiçbir hırızlıkta bulunmaksızın, küçük çabalarını güçlü bir grubun çabalarıyla birleştirmeksizin kendi kendine hareket eden ya da hareket etmeye çalışan her birey kendini güçsüzlüğe mahkûm etmiş demektir; bu birey önemsiz, işe yaramaz faaliyetlerle çabalarını boşa harcar, amacına olan inancını kısa sürede

kaybeder ve büyük bir olasılıkla tamamen pasif duruma düşer... İnsanların, yetersiz kalırlarsa birbirlerini yiyip bitireceklerine inananlara diyoruz ki: Tıpkı sürgüne giderken "zavallı kullarım bensiz ne yapacaklar?" diyen o krala benziyorsunuz. Bizler ne "iyi" ne "kötü" yönetilmek istiyoruz. Bizler yönetilmek istemiyoruz

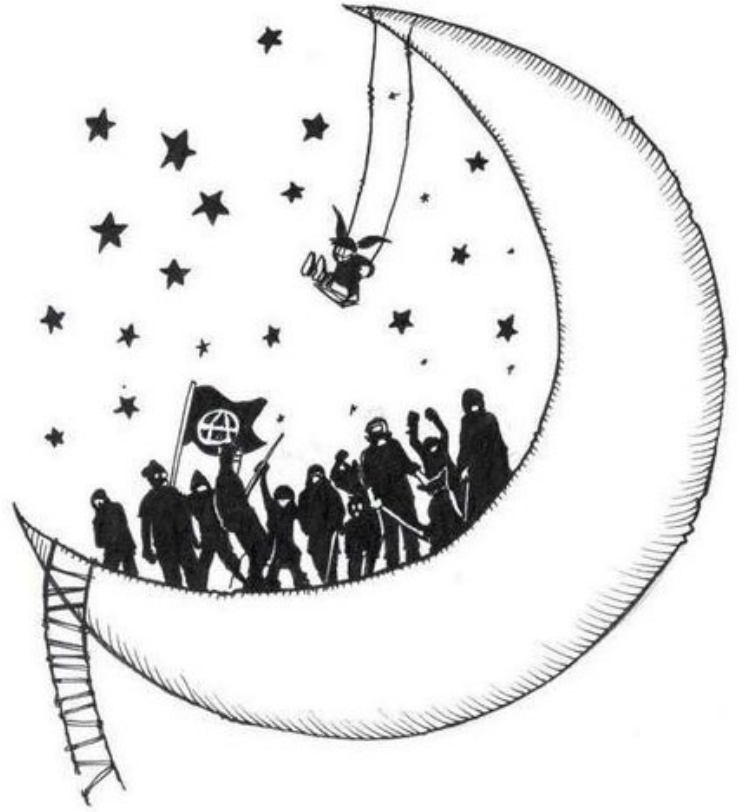
Örgütlenme, bir otorite yaratmaktan çok, otoriteden kurtulmanın tek çaresidir; özgürlüğün vaatlerini -vaazlarını veren önderlerin, liderlerin elinde pasif birer alet olmaya son verebileceğimiz tek yol kendimize özgün bir ortam yaratmaktır.

'Devlet insan evlatları arasındaki bir koşuldur, belli bir ilişkidir, bir insan davranışı tarzıdır; bizler başka ilişkiler üzerinde anlaşarak, farklı davranarak onu yok edeceğiz'

Devletin varlığı sömürünün meşrulaşmasını gösterir. Devlet otoriterdir. Ve bu devletin isminin cisminin hangi dünya görüşü ile görüldüğünün ne önemi var ki. Benim olmayan bir ben yaratılıyor. O ben; otoriteler elinde biçimlendirilmiş tutsak bir yaratık olup, ya emir vermek için ya da emir almak için yaratılmıştır. Aynı zihniyete sahip sömüren ve sömürülenin çatışmaları kısır bir döngüdür. Çünkü bu çatışma onun yerinde olma savaşı; mal, rütbe, şef, müdür, emreden, kent soylusu, efendi olma savaşıdır. Aslolan tutsaklık-özgürlük çatışmasıdır. Özgürlük mücadelesini ancak tutsaklığının-köleliğinin farkında olup özgürlük olmadan hiçbir şeyin olmayacağını farkına varanlar verebilir.

Devlet kendisinininki ile aynı olmadıkça... benim kendi düşüncelerimi tam anlamı ile kullanmama ve onları başka insanlara iletmemeye izin vermez... aksi [her] durumda da beni susturur.

İğrenç çıkar ilişkilerinin ağı olan bu sömürü sistemi içerisinde örgütlenerek kolektif

akıl - kolektif işler ile dayanışarak, paylaşarak, kendimizi gerçekleştirerek çemberi genişleterek; halk topluluklarından doğan, halkın gelişme evresine denk düşen ve halk ilerledikçe ilerleyen (ilerlemesine nedenlerden bir unsur olarak) yeni bir yaşam tarzı ile özgürlük yolunda hep beraber ilerlemeyi istiyoruz.

Bir topluluğun ihtiyaçları olduğunda ve üyeleri bu ihtiyacı kendiliğinden karşılamak için nasıl örgütleneceklerini bilemediklerinde, biri öne çıkar; tüm topluluk üyelerinin hizmetlerini kullanarak ve onları dilediği gibi yöneterek bu ihtiyaçları gideren bir otoritedir o. Eğer kullanılan yollar güvenli değilse ve insanlar ne gibi önlemler alacaklarını bilmiyorlarsa, bir polis kuvveti ortaya çıkar ve ne tür hizmette bulunursa bulunsun karşılığında desteklenmek ve ücret almak ister, aynı zamanda kendini zorla kabul ettirir ve baskısını hissettirir; eğer topluluk bazı mallara ihtiyaç duyduğunda kendi ürettiklerini uzaktaki üreticilerle nasıl takas edeceğini bilmiyorsa, bir tüccar ortaya çıkar, alıcı ve satıcıların ihtiyaçlarını karşılamakla ilgili görünürken aslında kendisi kâr sağlar, bu nedenle üretici ve tüketiciye uygulayacağı fiyatları kendi belirler ve onları, bu fiyatları kabul etmek zorunda bırakır. Tüm bunlar gözümüzün önünde olup biter; ne kadar az örgütlenirsek, birkaç kişi tarafından baskı altında tutulma olasılığımız da o kadar artar. Ve bu anlaşılır bir şeydir...

Tabular görünmez zincirler, prangalardır.

Özgürce düşünmek, düşünceyi ifade etmek, eleştirmek, var olan kural ve usullerde değişiklikler teklif etmek yasaklanınca ne özgürlük ne de değişim olur. Tabular ancak otoriter yönetimlerce yaşatılır. Ve en güçlü köklerinden. Tabuların karanlığı dağıldıkça- dağıttıkça özgürlükler yüzünü gösterir. Tabularla yaşamak esaretin özgürlük olarak görüldüğü muhteşem bir büyüdür.

KARDEŞİMSİN
ALEXIS

Hatırla, Hatırla, 6 Aralık'ı unutma!

Kara Kahve Sohbetleri

Tam dört yıl oldu. Atina'nın Exarchia semtinde bir olay tüm Yunanistan'ı hatta tüm dünyayı sarsmıştı. Bir Aralık gecesi polisler Atina'nın Exarchia semtinde karşı kültürünün hakim olduğu bir caddeye geldiler ve bir çocuğu vurarak öldürdüler. Anarşistlerin sıkça takıldıkları bir sokakta 16 yaşında bir anarşist, Alexandros Grigoropoulos, namı-ı diğer Alexis polisler tarafından katledilmişti.

Ardından tüm Yunanistan kentlerinde patlayan öfke, Yunan devletini öyle bir sallamıştı ki, günlerce ve haftalarca süren ayaklanma tüm ülkede neredeyse bir toplumsal devrimin kapılarını aralamıştı. Aralık ayı boyunca sokaklar grevlere, yürüyüşlere, iş-gallere, protestolara, kısacası sosyal bir isyana şahit olmuştu. Atina sokakları kara giyimli gençlerle dolu bir savaş alanına dönüşmüştü.

Alexis'in katli, yeryüzünün dört bir yanında insanları sokaklara dökmüştü. Atina'daki polis terörünün ve ona karşı yükselen sosyal öfke kasırgası İstanbul'u da vurmuştu. Alexis'e sıkılan kurşun, dünyanın bir çok yerinde olduğu gibi İstanbul Taksim'deki Yunanistan Konsolosluğunu da vurmuştu. Farklı anarşist birey ve gruplardan oluşan anarşist bir blok, herhangi bir polis mukavemetiyle karşılaşmadan Yunanistan Konsolosluğu binasını boya bombalarıyla kırmızıya boyamış, konsolosluk aracını tahrip ederek bina kapısını kırmıştı. Bir hafta sonra da Taksim meydanında dünyayla eşzamanlı olarak kitlesel bir eylem gerçekleştirilmişti. Eylemlerin yankısı çok geçmeden dünyada da hissedildi. Bu eylem, Atina'yla eş zamanlı olarak bu topraklardaki anarşist hareketin doğrudan eyleme dayalı tarafının yükselişte olduğu döneme denk gelir.

Kara Kahve Sohbetleri

Feminist harekette radikal bir kırılma ihtimali

Geçtiğimiz Kasım ayında Amargi Kadın Dayanışma Derneği üyesi bir grup kadın, Amargi'den ayrılışlarına dair bir bildiri yayınladılar. Bildiri 9 kadının Amargi'den neden ayrıldıklarına dair gerçekçeleri içeriyordu. Özetle "şiddeti direniş biçimi olarak gören ve kullanan örgütlerin varlığından bahsetmeye bile tahammül gösterilmemesi, sınıfsal ve etnik farklılıkların adının anılmaması, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dair politika yapmanın LGBT bireylerin "açık" olabilmelerine indirgenmesi, dolayısıyla bazı farklılıkların hiç yer bulamaması, var olan farklılıkların ise birbirine değmemesi kısacası "farklılıklarla bir arada olmak" sloganının pratikte gerçekçi olmaması" gibi eleştirileri barındıran ve feminist harekette radikal bir kırılma olarak algılanması gereken bu girişimi, bir çok sosyal hareketin kendi deyimleriyle "projeler ofisine" dönüşerek liberalleşmesine dair artan hoşnutsuzluğun yansıması olarak gördüğümüzü, benzer sorunların anarşist mücadele pratiği içerisinde de sıkça karşılaştığımızı belirtmeliyiz.

Her ne kadar feminizmin bir "ideoloji" olduğu veya olması gerektiği konusunda Amargi'den ayrılan arkadaşlarla farklı düşünsük de, şiddet, antimilitarizm, liberalizm ve onun "farklılıklarla bir arada olma" ilüzyonu üzerine yaptıkları eleştirilere katılmamak elde değil. Özellikle tartışmayı kişiselleştirmeyerek "örgütçülük, hizip, bölünme gibi adlandırmaların ya da "kol kırılır yen içinde kalır" tavrının" ötesine taşımak istemelerinin metni ortaya çıkaran radikal dürtünün bir göstergesi olduğunu düşünüyoruz. Amargi'nin yıllardır işlettiği liberal düşünme ve eyleme biçimiyle feminist mücadele pratiği arasında ciddi bir yol ayrılığı öneren metin farklılıkların bir arada olması ilüzyonunun aslında sadece liberal bir varoluş içerisinde dayatıldığına dair önemli eleştiriler yapıyor. "Bizim, ayrılan grup olarak Amargi'deki deneyimimiz ise, liberalizmin kendinden ve kendisinin belirlediği "farklılıklar"dan başkasına alan bırakmadığı, durmadan çoğulculuğa atıfla konuşmasına rağmen, liberalizmin varlık koşulunun kendisinin başka bir sese imkân bırakmamak olduğudur."

Tüm bu liberalizm eleştirilerine karşın, Amargi'den ayrılan kadın arkadaşlara yöneltilen "sektek refleksler", "suni gündem-

ler-ayrılıklar" gibi eleştiriler pasifist, ahlakçı ve örgütçü anarşist çevrelerden sıkça aldığımız eleştirilerle aynı olması açısından, bu arkadaşların deneyimlerini önemsiyor ve onları çok iyi anlıyoruz.

Amargi gibi kurumların hakim liberal feminist eğilimin ataerkiye karşı mücadelenin önüne geçecek kadar kendi kimliğini ve adını önplana koymak istemesinin nedenler tüm bu eleştirilerde bulunabilir. Kadınları erkek egemen kültüre karşı

mücadeleye sevk etmektense, birer örgüt sempatizanına veya dernek üyesine dönüştürmeyi amaçlamalarındaki ve radikal unsurları bir kaşık suda boğma arzuları feminist mücadeleyi bir tabela olarak görmelerinden kaynaklanmaktadır.

Kadınların ataerki kültürüne karşı öz savunmalarını dahi kapsayan bir şiddet karşıtlığı yine kendisi erkek olan devletin kanunlarına yaslanmak olarak görmeyi kendilerine meslek eden bu gibi mücadele asalağı kurumlar, sadece kadınların kurtuluşu için gereken mücadeleyi sektete uğratmaktadır. Öyle ki, kadının her zaman mağdur konumunda kalması bu kurumların işine

yaramaktadır. Aksi, hareketin suçlulaşması ve bu kurumların işlevsiz kalacağı olduğundan aksine öz savunmanın ve radikal bir çizginin kıyısından köşesinden geçmezler. Kadın kurtuluşu mücadelesi konusunda kendilerini o kadar yetkin hissederler ki tecavüzcüsünü öldüren bir kadının şiddetini kinayacak ya da görmezden gelecek kadar ileri giderler.

Her türlü öz savunmaya dayalı şiddet eyleminin yoğun bir şekilde erillikle ve erkeklikle suçlanması, kadının payına mağduriyeti, narinliği ve acizliği bırakmaktadır. Bu nedenle şiddet taraftarı kadınlar, bu çevrelerde ya sektek solculukla ya da eril şiddeti savunmakla suçlanmıştır. Bu eğilimler feminist mücadeleyi, erkek egemenliğini yok etmekten ziyade erkekte talep eden, erkeğin yasalarını güzelleştirmeye çalışan bir yardımsever kuruluşa indirgemeyi amaçlayarak ataerkinin en gizli biçimini savunmakta ve pratiğe dökmektedirler.

Kadınların kurtuluşu yolunda sadeceerkek egemen sistemin kurumlarıyla karşı karşıya değiliz, eş zamanlı olarak gündelik mücadelelerimizdeki gediklerden sızan çeşitli liberal ve elitist eğilimlerle de mücadele etmek durumundayız. Tahakküm sisteminin propaganda araçları olan bu eğilimler, tüm sosyal mücadelelere sızmış patriarklar, faşistler, liberaller ve homofobiklerin aramızdaki sesleridirler.

O nedenle kimi zaman onları kemikleşmiş oldukları kurum veya tekkelerinde yalnız bırakacağız, kimi zaman da devrimci bir perspektif, devrimci bir pratik üzerinden onları etkisiz kılip, mücadele alanlarından uzaklaştıracacağız. Ta ki, sosyal devrim ve sistemin topyekün yıkımı geri dönüşsüz bir hal alana dek bu gibi uysallaştırıcı, pasifleştiriciler, aramızda veya kıyımızda kösemizde mücadelelerimizin altını oymaya çalışacaklar. O nedenle pratik içinde bu gibi "geri vites" teori ve pratiklerine karşı uyanık olmakta fayda var.

Amargi'den sessiz sedasız ayrılmayı tercih etmeyip, kadın kurtuluşu mücadelesine radikal bir katkı sunan ve bu gibi "patriarkal" eğilimlere karşı uyanık olma çağrısı yapan kadın arkadaşlarımızın ellerine sağlık diyoruz.

Doğru olanı ayırt etmek ve ya yanlışlamak, felsefenin en eski uğraşlarından'dır; çünkü doğruluk, anlamca, yanlış olanın ifşası üzerine kurulan bir retoriktir. Dil ve kurgusal anlam, felsefenin, dolayısıyla felsefe tarihinin tüm süreçlerinde sorunlu bir alanı olarak, dilin aşkın bir öğreticilik içinde dışlaşmasını, bazı ekol ve düşünürler sağlamışlardır. Stoacılar olarak bilinen bir ekolün doğruluk-yanlışlık üzerine oluşturduğu dil, bir bütün olarak, retorığın insan anlağı üzerine yarattığı ters etkinin kurgusuyla ak'ı kara, kara'yı ak gösterme çabası olarak belirtilebilir. Konumuz tam da bu noktada, kavramları dilediği gibi değiş-tirmek ve anlam bulanıklığına yol açmak için uğraş verenlerin öyküsü olacaktır. Tarihi ve kavramları, edebi ve felsefi aforizmalarla, adeta insan anlağını çelen tanımsız ve belirsiz bir drama...

Anarşizm ve onun yaslandığı temel öğreti, kuşkusuz ki, güç ve iktidar olgularının yarattığı her türlü aşkın ve içkin kavramları, tüm içrikleriyle insan ve doğa yararına, devletin reddidir. Bu temel ilkeyi, siyasetbilim ve de güncel olanla ilişkilendirmek ise, felsefi bir tavrın ve görünün ötesinde, bir dizi karmaşık olguların çıkmasını zorunlu kılacaktır.

İdealist anarşizm ve praksist açmaz: Bir kesim anarşistin ve ya kendilerince 'bir grup anarşistin' güncellik üzerine kurdukları dil, amaçlanmış bir dezenformasyon olduğunu, yine kendilerinin başka konulardaki tavırlarından çıkarıyorduk. İlk bakışta göze görünür olan şey, 'mutlak bir vicdan temizliği' gayreti. Hiç bir toplumsal çatışma içinde olmadan, salt izlemekle ve yorum yapmakla sınırlanmış bir liberal tavrı, bize büyük bir vicdan ve ahlak örneği olarak ikame etmeleri, durumun vahametini daha bir öne sürmektedir. Kürt Hareketi'nin her yönelim ve eylem hattını, güç karşısından güç olmak olarak nitelemekle adeta kurnaz aklın söylevini, Roma'nın retorikçilerinden devralmışlar sanırsınız. Üçüncü bir yolu, bize önermekte; ezen ve ezilen ulus çatışmasının yarattığı psikozu ve güç ilişkisini, görmezden gelmemizi siccice aşıyorlar.

Bundan kısa bir süre önce başbakan, kürt hareketini ölümcüllükle suçlamıştı. Tam bir kavram gafı olarak belleklerde yerini koruyan bu suçlamanın bir benzerini, liberal anarşistler yaptı: 'Başkasının ölümü sizi çekiyor.' Ölümü kutsamakla, ölüm üzerinden pazarlık yapmakla, süresiz ve dönüşümsüz açlık grevini destekleyenleri suçluyorlardı. İşte tam da bu konuda kavramların nasıl yer değiştirildiği üzerine kafa yoracağız; hümanizmi bir bayrak gibi dalgalandıran bu düşün formunun, son kertede dile getirmek istediği şey: isyan, ölümlerin nedenidir. Ölümü beklemek ve kutsamak, belirtilebilecek en haksız yargıydı.

Eylem ve praksist tavrı, kendi içinde yanlışları da içerebilir; doğruluk, metafizik bir örüntü içinde, realizme ve yaşama bulaşmadan kendisini var edebilir mi? Gerçek olanı soyut ve idealist bir sunumla dile getirmek, liberal aklın söylevidir. Hümanizm söylevini, insan yaşamının kutsallığı üzerine kuran, güç ve güçsüzlük üzerine, anti-otoriterlik ve otoriterlik kavramlarını öne çıkararak ama nihai yargıyı, örgüt-devlet ikileminde

birleştiren bir tutum içinde felsefi hile oluşturan bir tarzla karşı karşıyayız. Açlık grevi süreci, bu bakış açısını daha da net bir biçimde görmemiz için olanak sundu.

Açlık grevleri ve ya daha keskin bir dille ölüm oruçlarını, doğru bir eylem saymayabiliriz ve de durumun yanlışlığına dair bir tavır takınabiliriz ancak bir ucunda devlet ve gasp edilmiş etnik ve kültürel hakların olduğu, cumhuriyet tarihinin baştan başa kana bulandığı bir gerçeklik ile diğer ucunda isyan eden bir halk muhalefetinin haklı ve yerinde isteklerini, üçüncü bir yol adı altında, bilinç bulanıklığına sürüklemek bir tür utangaç erk taraflılığıdır. Tarafsızlığı bir seçenek olarak öne sürmek, beraberinde devlet ve otoritenin de nötrleşmesini getirebilir. Bilinç bulanıklığı içinde, kendi dışındaki herkesi ve her şeyi erk'in bir devamı sayan, dilsel form içindeki anlamlarla gerçekliğe nüfuz etme, mutlak bir doğruluğa dayalı, dışarıdan tutarlı ve övünç konulu duran ancak derinlemesine bakıldığında eylemsizlik ilkesini doğuran bir düşünce izleğinin kime hizmet ettiği sorulması, gerekli birincil sorudur. Devrimci şiddet ve her türlü sert protest tavrı başından, hümanist bir algı içinde yok sayan ama devlet denilen aracın hangi biçimde yok edilebileceğini düşünmeyen bir tür ahlak retorığıdır yapılanlar...

Anarşizm, doğrudan yaşamı esas alan güncel bir tavidir; doğası gereği anlık ve süregelen bir zaman içinde kendini mütemadiyen var eder. Onu hiç bir durum ve etken bu tavrından alıkoyamaz, çünkü doğru bildiğini yaşamak gibi net ve duru bir felsefeye yaslanmıştır anarşizm. Son zamanlarda dinsel motif ve sofuculuğun yansıtıldığı dinsel bir arkaik keşfedilmiş durumda. Mülkiyetin Allah'a ait olduğunu varsayan bu tavrın, siyasetbilimdeki yeri ise ironik bir biçimde devrimci muhalefetlerin 'eksik ve hatalarına' doğrudan odaklı. Devleti ve onun her türlü tahakkümcü araçlarını hedeflemekten, yanlış olana isyan eden bir yapıda aramak tek kelimeyle abesle iştigaldir. Kuşkusuz ki, kitle örgütlenmesi üzerine kurulan ve yapısı gereği alt üst ilişkilerini otoriter bir içerikle bina eden tüm muhalefetlerin, insan doğasına uygun olmayan, kimi yerde büyük bir baskı ve tek tipleşmeye gittiği, devrimin uzun erimli yolunda bilinen ve

ola gelen şeyler. Açlık grevi sürecinde gösterilen tepkilerin ve eleştirilerin dozajı düşünüldüğünde, amacın kendi içinde bir tutarsızlıklar zinciri olduğu da anlaşılacaktır. Doğrudan destek olmak, şüphesiz ki, hiç bir örgütten ve ya anarşist eğilimli bireylerden istenemezdi fakat tam da bu noktada köstek olmanın, durumu bilinçli kavram kargaşası içine sürüklememenin bilinç kodu, iktidar eleştirisinin metafizik bir içerikle somut olanın yani hükümet ve güç piramidi lehine bir tavırla neticelendi. Bilginin salt bir metafor üzerine kurgulandığı, içeriksiz ve taraflı anlam anaforlarıyla kaotik bir dizginin yaratıldığı bir dilin görüşü, idealizm ve onun retorik izdüşümü olacağı kesindir bizce.

Bir dönemin sosyal şovenizm kodu şu an cemaat anarşizmi içinde yapılandırılmak istendiği apaçık. Aynı görüş sahiplerinin başka sorun ve durumlar için etkinlik ve duyuru yapmamaları da başka bir körlük. Söz konusu bu kesimin ekoloji ve hayvan hakları, kentsel dönüşüm ve yeşil alan tahribatı, sınıf ve yoksulluk, sendikalizm ve emek konularında da varlık göstermesi gerekirken direkt olayı PKK- devlet çatışmasından girmeleri ve bir tür hümanizm şovuna dönüştürmeleri hümanizmle çeliştiği gibi eylem-söylem kargaşasından başka bir şey değildir.

Her çağın kendi içinde ayrıştığı taraf ve klikleri oldu; gerek felsefi düzlemde gerekse direkt erk ve güncel siyasa üzerinden birbirinden farklı bakış açılarının olduğu bir gerçek. İdealizm lehine yontulmuş bir anarşizm, mutlak barışçıl ve uzlaşıcı olmakla sınırlanır ve içeriğinden tamamen uzaklaşır/ uzaklaştırılır.

Bilincin puslu aynasından kavram kaosu-na hiç kimse prim veremez, vermemeli de . Açık seçik, doğrudan güncel siyasa üzerine dile gelen eleştirilerin belki de referans yeri, ezen ve ezilen gerçeğinin ve onun tüm ilişkilerinin değerlendirildiği bir ahlakiyat olmalı. İçinde örtük sosyal şovenizmin yerleşik bulduğu anlam dizgelerini ve bunun yaratacağı etkileri iyi okumalı. Zira bu durum gelecek nesiller için kör bir nokta yaratabilir ve büyük bir düşün karmaşasının da tohumunu yeşertebilir.

Eko feminizm nedir?

Ekoloji ve feminizm 1970'lerden bu yana sık sık yanyana gelen mücadele biçimleri olmuştur. Bunun nedeni kadın ve doğa sömürsünün birbirini paralel bir şekilde takip eden tahakküm biçimleri olması olarak açıklanabilir ancak bu tek başına yeterli bir açıklama olmayacaktır. Çünkü kadın ve doğa sömürsü birbirinden ayrılmaz bir şekilde iç içe geçmiştir, hatta bu iki sömür biçiminin aynı kaynaktan geldiğini söylemek de yanlış olmaz. Bu yüzden "Eko feminizm" ekolojiye feminist bir vurgu yada feminizme ekolojik bir vurgu getirmenin çok ötesinde bütünlüklü, iki alanı birbirine bağlayan ve böylelikle yeni mücadele yöntemleri ortaya koyan bir çözümleme biçimi olarak görülebilir.

Eko feminizmin diğer ekoloji mücadeleleri ile olan ilişkisi

Ekoloji mücadelesi bu yüzyılda sadece feminizmin değil marksistlerin, anarşistlerin, liberallerin kısacası bütün siyasi ve toplumsal hareketlerin önemli bir gündemi haline gelmiştir. Burada parlamento ve sosyal demokrasi eksenli mücadeleleri bir kenara bırakarak diğer ekoloji mücadeleleri ile ekofeminizmin ilişkisini inceleyeceğim. Meclis ve demokrasi eksenli mücadeleleri bir kenara koyacağım çünkü bu "ekoloji" mücadeleleri gerek insan merkezci olmalarıyla gerek doğa sömürsünün gizliiden gizliye onaylamalarıyla eko feminizmle ortak bir zemine gelemmez ve bu düşünceler ile eko feminizm arasında fikri bir alış veriş olamaz. Ayrıca devletin ve onun kurumlarının (meclis, ordu, polis gibi...) mutlak olarak erkek olduğunu düşünen bir anarşist olarak bu "ekoloji" mücadelelerini yazı dışı bırakıyorum. Bu ön kabulü yaparak Toplumsal ekoloji ve derin ekoloji gibi iki büyük çözümlemenin eko feminizm ile olan ilişkisine bakalım.

Bu yazının ilk bölümünde toplumsal ekolojiye radikal bir eko feminist eleştiri getirmeye çalışacağım.

Toplumsal ekoloji eko feminist söylemler içerisinde hem reformist eko feminizme hem de derin ekolojist eko feminizme ciddi eleştiriler getiren kuramların başında gelmektedir. Toplumsal ekolojist bir feminizmi anlayabilmek ve eleştirebilmek için öncelikle toplumsal ekolojinin teorik düzlemini anlayabilmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Toplumsal ekoloji bugüne kadar insan merkezci bir yol izleyen "çevreci" bakış açısına ilk bakışta alternatif bir bakış açısı getiriyor gibi görünse de bunu hiyerarşik temellere oturttuğu için yine insan merkezci bir ekolojik söylem sınırları içerisinde kalmıştır. Toplumsal ekolojinin en önemli temsilcisi Murray Bookchin'e göre insan özgürleşmesi hem taktiksel hem de tutarlılık açısından doğa ve hayvan özgürleşmesinden önce gelmektedir.

"Doğayı tahakküm altına almaya ilişkin bütün kavramlarımız insanın insana tahakkümünden kaynaklanır... (bu) tarihsel ifade insanın insana tahakkümünün, kesinlikle doğanın tahakküm altına alınması kavramını öncelediğini beyan eder" ⁽¹⁾

Bu söylemler Bookchin'in batı temelli bir ekoloji açısından çokta uzaklaşmadığını doğa özgürleşmesinin bile son tahlilde insan özgürleşmesi ile temellendirilebileceğini düşündüğünü bize göstermektedir. Oysa doğa özgürleşmesi ile insan özgürleşmesi birbirinden ayrılacak alanlar değildir. Yazının başında söylediğim gibi nasıl ki eko feminizm, ekoloji ve feminizmin yanyana getirilmesinden ibaret değilse ve birbiriyle ayrılmaz bir bütün ise doğa ve insan özgürleşmesi de ayrılmaz bir bütündür. Bookchinci toplumsal ekoloji doğa ve insan sömürsünün birbiriyle paralellliğini kabul etmektedir ancak insan özgürlüğünün temel taş haline getirilmesi mücadelelerin geçişkenliğini kısıtlayan ve teori içerisinde bu mücadelelerin paralel mücadeleler olmalarının vurgulanması dışında bir söylem üretilmemesine neden olur. Bookchin'in bakış açısı insan özgürleşmesini öncelikli bir hale koyarak aslında ekoloji mücadelesi ile insan özgürleşmesinin yanyana duran ve derin bağlar içermeyen durumlar gibi ele alınmasına neden oluyor. Ben insan özgürleşmesinin ve doğa özgürleşmesinin birbiriyle mutlak bir şekilde bütün olduğunu ve bir öncül temel belirlemektense eş zamanlı birbirinin besleyen bir mücadele şekli olarak gitmesinden yanayım.

Bununla bağlantılı olarak Batı merkezçilik algısına değinmekte fayda var. Plumwood Bookchin'in batı merkezçiliği için şunları söyler:

"Bookchin'in yeni-Hegeli ekolojik akılcılığı ile doğa alanı ve batılı olmayan kültürü aşağılayan Batı merkezli akılcı kavramlardan herhangi birinin-rasyonallık, ilerleme,, "ilkelcilik", gelişme ve uygarlık-yeniden değerlendirilmesi birbiriyle uzlaşmıyor. Bu akılcılık, sömürgecilik kuşatan büyük ilerleme mitine ve diğer ideolojilere karşı cephe almayı, yani aşağı bir geçmişle, aşağı bir batı-olmayan öteki ile ve bununla bağlantılı olarak de yerli kültürlerin "geri"(kendi numunelik uygarlığımızın ilk aşamaları) olduğu anlayışıyla hesaplaşmayı başaramıyor. Bookchin'in yapıtında "atacılık" ve ilkelciliğe" sürekli kötü göndermeler yapılmasında karşıtolumsal (oppositional) bir akıl kavramının korunduğu görülüyor. Bu kavramın dışladıklarına yönelik daimi bir korku ve inkar okunuyor" ⁽²⁾

Gerçektende toplumsal ekoloji –akıl, ilerleme, karmaşıklık, ilkel, gelişmiş...vb " birçok doğa sömürsünün kavramsal düzlemiyle yüzleşmemiştir ve mutlak erkek olan kıta Avrupa'sının en temel argümanlarını teori içerisinde konumlandırarak ekolojik bir söylem üretmeye çalışmıştır. Zaten Bookchin'in insan özgürlüğünü öncelik olarak sunmasının altında yatan sebepte bu batı eksenli kavramsallaştırma bile tek başına insanın doğadan koparılmasını ve birbiri ile ayrılmaz temelleri olduğunu fikrini devre dışı bırakmaktadır.

Toplumsal ekolojik perspektifte "Doğa" kavramı da bu düşünce biçiminin temellerini anlamamızda faydalı olabilir. Toplumsal ekoloji için doğa "bütün herşeyi kapsayan" bir geniş bir yapı olarak ele alınmaz. Doğa kavramı iki alt başlıklı olarak değerlendirilerek çözümlenir. İlki "vahşi doğa" yani insanın olmadığı doğa ikincisi ise insanın bulunduğu doğadır yani "ikinci doğa"dır. Bu ikinci doğa insanın ortaya koyduğu bütün her şeyi kapsayan bir yapı olarak ele alınır.

Bu ikili doğa söylemi (ki açıkça Hegeli ve aydınlanmacı düşüncelerden beslenmektedir) hem batı eksenli düşünsel kavramların-yukarıda bahsedilen akıl, ilerleme, ilkelcilik... gibi- meşruluğunu sağlamış ve Biz ve doğa ayrımını pekiştirerek tekno-endüstriyel sömürsünün kapılarını aralamıştır. Gerçekten de biz ve doğa diye iki farklı alanın oluşturulması (her ne kadar bu biz "ikinci doğa" olarak sunulmaya çalışılsa da) doğa üzerinde yaratılan birçok tahribat biçiminin görmezden gelinmesine olanak sağlamıştır.

Örnek vermek gerekirse, teknolojik ilerleme insanın doğadan koparılmasının ve doğanın sömürülmesinin temel araçlarından biridir. Toplumsal ekolojistlerin batı temelleri kavramları ve ikili doğa tanımı teknolojik ilerlemenin bir otorite olarak görülmesini engellemektedir.

Toplumsal ekolojinin temel argümanlarına olan eleştirimi bu şekilde özetleyebilirim. Elbette Toplumsal ekolojinin başka birçok savını bu yazıya taşıyamamış ve görmezlikten gelmiş bulunuyorum.

Peki tüm bu temel eleştirilerin Radikal bir eko feminist bakış açısıyla nasıl değerlendirilmesi gerektiğine bakalım.

Herşeyden önce Radikal bir eko feminist olarak insan özgürleşmesini doğa özgürleşmesinin önceliği olarak görmeyi doğru bulmuyorum. Bunun iki sebebi var. Birincisi kadın özgürleşmesinin doğa özgürleşmesinin önceliği olmadığına ve ikisinin birbiriyle kopmaz bağlar taşıdığına inanmamdır.

"Kadın özgürlüğü doğa özgürlüğünü, doğa özgürlüğü de kadın özgürlüğünü getirecektir" bunun aksi bir söylem doğanın ikinci plana atılmasını ve erkek tarafından yaratılmış olan doğa sömürülmesinin göz ardı edilmesine neden olacaktır. İkinci olarak bir hayvan özgürlükçüsü olarak birçok dişi hayvanın kendi varoluşlarından dolayı sahip oldukları yeteneklerin sömürülmesinin feminizmin sahiplenmesi gerektiğini düşünmemdir. İnsan özgürlüğünün temel argüman haline gelmesi feminizmin diğer dişi hayvanların özgürlüğüne dair mücadeleyi görmezden gelmemize neden olacaktır.

⁽¹⁾ Murray bookchin, toplumu yeniden kurmak çev.kaya şahin, İstanbul:metis 1999

⁽²⁾ Val Plumwood Feminizm ve Doğaya Hükmetmek çev.Başak Ertür metis:2004

Anarşizmin bu topraklardaki alımlanışına ve güncel durumuna dair başlangıç notları

Kürşat Kızıltuğ

Bir süreden beri 'anarşizmin kavramlarıyla konuşan bir liberalizmle karşılaştığımızı' düşünüyorum. Her an otoriter akıl yürütmelerin eline geçebilecek kadar kaygan bir 'beyan esastır' düsturunu bir kenara bırakıp, 'ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz' demeyi zorlu kılan bir durumla karşı karşıyayız. Bunun da ötesinde bütün muhalif kesimleri ilgilendiren kritik politik konulardaki anarşistler arasındaki değişen tavır alışlar ve beyanatlara bakıp, bu beyanların bir kısmının -özellikle pek çok örneğini itaatsiz.org ve anarşist isimli derginin çevresinde gördüğümüz- özellikle siyasal liberallerin ve liberal sosyalistlerin tutumlarına konjontürel dalgalanmalar içindeki benzeşmesini takip ederek bu tarif ettiğim durumu daha net görürüz. Son olarak açık grevleri karşısındaki burada özetlemek bile gerekemeyecek -artık anarşistler arasında neredeyse herkesçe bilinen- tutumlar ayrışması bunun tipik göstergesi oldu. Benzer ayrışmaların şiddetin kullanımı, anti-militarizm, Kürt özgürlük hareketine yaklaşım, anarşizmin toplumcu-komünist geleneğine yaklaşım, Marksizm'in anarşizmle de yakınlaşabilecek heterodoks yorumlarına yaklaşım, sosyalist çevrelerle ilişkiler, örgütlenme konusundaki yaklaşımlar, din-İslamiyet konularına bakış farkları gibi eksenlerde de yaşandığı biliniyor.

Kısaca bütün ayrışmalar ilk bakışta ideolojik veya farklı anarşizm anlayışları üzerinden kuruluyor gibi görünse de kınılma daha farklı: siyasal iktidarı saldırlarına karşı mücadele yürüten politik öznellikler arasında anarşistlerin, anti-otoriter ya da liberter olduğunu beyan edenlerin nasıl bir rol oynayacağı hususunda şekilleniyor bütün ayrışmalar. tabi bu ayrışmaların 'anarşizmin otantik özünü korumak isteyen' has anarşistlerle onu 'reel siyaset'e bulaştırmak isteyenler arasında olduğunu öne süren zayıf bir demogoji de mevcut. Bu demogojinin kendi kendisini çürüttüğü nokta ise tam olarak şu: bu demogojiye sıkça başvuranların neredeyse ortak hattını oluşturan sol liberalizm, demin de saydığım belli başlı tüm kritik siyasal konularda tavır alışlarının özeti oluyor. Yani otantik anarşizmin katıyetle saf, bozulmamış bir halinin gereklerini dile getirdiğini iddia edenler, her ne hikmetse tam da gündelik siyasetin en temel noktalarında sol liberal akımlarla -siyasal liberaller ve liberal sosyalistlerle- neredeyse aynı dili, ama onun biraz daha bireyci bir versiyonunu paylaşıyorlar. yani kendi siyasal pozisyonları da elbette hepimizin olduğu gibi, yaşadığımız ülke ve dünya gündeminin enine boyuna kesen tüm mevcut siyasal fay hatlarıyla belirleniyor. Ancak yine de gündelik politikaya bulaşmadan tertemiz bir konumda anarşizmin saflığını koruduklarını iddia edebiliyor bahsettiğim çevreler. Tuhaf bir durum: toplumsal devrim değil de anarşizmin müritleri olmanın kendisi amaç haline geliyor.

Böylelikle kabaca iki hat çıkıyor karşımıza: bir tarafta içe dönük, kapalı topluluk kurma eğilimli, anarşist kimliğini vurgulayan, bireyciliğe daha fazla değer biçen ve kendi varoluşunu sol karıştırdığını, hatta karalamacılığını misyon edinmek üzerinden kuran, pratik mücadeleler yaratmaktan çok anarşizmin tarih üstü değişmez ilkeleriyle bir grup olarak saflığını koruma çabasını öne çıkartan bir anarşizm yorumu. diğer tarafta radikal toplumsal mücadeleler içinde kompleks duymadan diğer devrimci gruplar ve bireylerle birlikte varolmakta, yeri geldiğinde işbirlikleri kurmakta beis görmeyen; anarşizmin tarihsel devrimci hattını ve günümüzün toplumsal mücadelelerini tutarlı bir şekilde sahiplenen; anarşist kimliğinden ziyade, anarşizmin, devrimci mücadeleye kattığı anti-hiyerarşik örgütlenme ve atak isyankar boyut, doğrudan eylem, temsilin reddedilmesi gibi pratik yönlerini öne çıkartan; ekolojist, hayvan özgürlüğü mücadelesi, göçmen mücadelesi, feminist, lgbt, kent mücadeleleri, emek mücadeleleri, Kürt özgürlük hareketi, savaş karşıtı

protestolar gibi alanlarda farklı çevrelerle işbirliği-ne-eylem ortaklığına ya da birlikte mücadele yürütmeye yatkın; anarşizmin fikri saflığından çok çağdaş düşünce içindeki birbiriyle kesişen özgürlükçü radikal düşünce hatları arasında bağlantılar kuran ve bu anlamıyla çeşitli güncel toplumsal mücadele alanlarına etki eden ve buralarda yatay örgütlenme biçimleri geliştiren bir hat. Elbette bu kalın çizgilerle belirlediğim ayrımın homojen olduğunu söyleyemem, her iki hat da içinde çeşitlilik barındırıyor. Ancak bu ayrışmanın öznelere özellikle belirgin konularda birbiriyle oldukça sert seyreden tartışmalara girdiğinde, sol liberal bir ziyniyet yapısının ilk hatta çok bariz bir şekilde olgunlaştığı görülüyor. Beraberinde entelektüel planda anarşist bir devrimci tutumla ilgili olamayacak türden muhafazakâr ve liberal görüşlerin tuhaf melezleriyle de karşılaşıyoruz.

Bugünlerde birisinin anarşistlik beyanından, hiç de onun devrimci, özgürlükçü, radikal anlamda eşitlikçi, anti-kapitalist, cinsiyetçilik ve homofobi karşıtı, genel ahlak karşıtı, muhafazakârlık karşıtı ya da yaşadığımız coğrafyayı boydan boya sınıfsal ve kültürel olarak kesen beyaz türk / kürt kimliğinin yarattığı yarılmayı aşmaya yönelik gerçekten eşitlikçi bir politikadan yana olduğu gibi bir sonucu yazık ki çıkaramıyoruz. Anarşist dendiğinde, daha çok metodolojik bireyciliği benimsemiş, apolitik, örgütsüzlüğü özgürleşme olarak gören, bireysel farklılığı yücelten, eylemciliği yüzeysel bir gösteriye, isyanı da sadece kuru bir ruh haline indirgeyen bir tipoloji aklı geliyor daha çok. Bu tek tarafı olarak anarşizme gıcık olan "solcu"ların ürettiği bir stereotip değil. Aynı zamanda anarşistlerin de kayda değer bir kısmının severek benimsediği veya kendilerinin de yeniden ürettiği bir kalıp.

Bu çerçevede, anarşizmin olmazsa olmaz bir boyutunu oluşturan, anti otoriterlik soyut bir kavrama dönüşüyor ve yalnızca pratikte kolektif mücadele yolları geliştirmenin altını oymaya yarayan, aşırı kuşkucu bir mazeret haline alıyor. Sanki insanların kolektif bir araya gelişleri zorunlu olarak otorite doğurmuş gibi illüzyonlar ortalığı sarıyor. ki bu yapmacık tutum, liberallerin her örgütlü mücadelenin potansiyel olarak totaliter olduğu ve terörizme meyledebileceği vehminden bir tık farklı değil. öte yandan, bir sürü uyumsuz ve uygunsuz konum alışı da kendini 'anarşizm' etiketi altında beyan edebiliyor ve bu da farklılığın onaylanması havasına büründürülüyor. bu tür bir alakasızlar yelpazesinin tuhafıkları tartışmaya dahi açıldığında feryatlar kopuyor; bunu tartışanlar anarşizm dışı, hatta otoriter ilan edilmeye çalışıyor. Egemenlerin hizmetindeki kavramlarla konuşup, yine de ortalıkta anarşistlik beyan edenlerden geçilmiyor. Böylelikle anarşizm ölçü dışı hale geliyor: "beyan esastır!"

Milliyetçiliğe yaklaşan yerlici fikirleriyle, liberallerin özgürlükçü olarak bağra basılmasıyla, koyu taassuba sempatiyle yaklaşan bir esneklikle, devletin bürokratlarının ağzına yakışacak sözlerle devrimci gruplara eleştiri yöneltebilmenin hoyratlığıyla, İslamiyet'in Sünni akımlarına ve halk ortalamasının sırdan ahlak değerlerine hayırhah tutumlarıyla, kurban ritüelini tasvip etmekten kırtay yaşağını savunularla yaklaşanlarla aynı argümanları dillendirmeye varacak kadar muhafazakârlıkla içli dışlı olabilen, Ergenekon soruşturması müsameresinde iktidar partisinin toplumu militarizmden uzaklaştırdığı mavalını tekrar üretebilen birçok siyasal basiretsizlik örneğini bir bir görüyoruz ilgili cenahlarda.

Anarşizm içindeki "her türlü farklılığı" muteber kılarak eleştirelliğin önünü kesmeye çalışan; eleştirel tartışmalara tahammülsüzce yaklaşip kendisini doku-

nulmaz, saf, arı anarşizmin hakiki temsilcisi ilan eden; anarşizmi bir kimlik haline getiren, ancak öznelere arası kolektif alanda inşa edilecek bir pratik olduğunu bir kenara koyan; anarşi mefhumunu sadece bir mistifikasyon haline dönüştüren; politika tartışmayan; iktidarı saldırlarına karşı toplumsal karşı koyuşların nasıl üretileceğine kafa yormayan; "her türlü şiddete karşı olma" şiarını dillerden düşürmüyüp, anti-militarizmin şiddetsizliği temel alan bir biçimini anarşizmin resmi ideolojisi haline getirerek, anarşist tarihi inkar edercesine bunun antimilitarizmin olası tek biçimi olduğunda inat eden; klasik liberaller gibi sol düşmanlığını meslek edinmiş; ama muhafazakarlığa, toplumun "değerlerine" son derece hoşgörülü; kendi içindeki sınıfsal farkları ve bunun doğurduğu bakış açısı uyumsuzluklarını ve konformizmi görmezden gelmeye çalışan bir liberalizmin anarşizmin ta kendisi olarak hegemonik kılınmak istendiğini, ama bunu yapamayınca da hırçınlaştığını görüyoruz. Lakin bu anarşizm türevi, hegemonya kurabilmek şöyle dursun, teşhir edildikçe yalnızlaşıyor, kendi kemikleşmiş ön kabullerini tartışmaya açmıyor ve giderek de bu izole varoluşunda kendisini tüketiyor.

Anarşizmin mutlak bir biçimi olmasa da, her akımında devrimci olmayı olandan ayırmanın ölçütlerinin neler olabileceği hakkındaneyseki birçok insan hemfikir. Bu devrimci eğilimi sahiplenenler, eşitler arası bir diyaloga hiçbir yararı olmayan gereksiz bir nezaketi bir yana bırakarak, anarşizmin kavramlarıyla konuşan bu liberalizm anlayışının, diğer sol liberaller, sosyal demokratlar, anarko kapitalistler ve liberteryanlarla aynı soydan geldiğini artık apaçık görüyorlar ve açıkça da dillendiriyorlar. Çünkü zaman içinde bu eğilim tıpkı solun önemli bir bölümünü domine eden ulusalcılık ve sol liberalizmin giderek berraklaşması gibi anarşizme sirayet eden sol liberalizmin de daha belirgin şekilde kendisini şekillendirip söylemini netleştiriyor.

Zira liberalizmin radikal bir türevi gibi görünen anarşizm çeşidi, anarşizmin devrimci eğilimleriyle kurduğu düşmanca ilişkide görüldüğü gibi hiç de antiotoriter olmadığı gibi özgürlükçü bir toplumsallaşmayı telaffuz edebilecek bir içeriğin de altını doldurabilmekten aciz. Varlığını sürdünsüz uzayda ve ideal koşullarda tasavvur etmeye devam ediyor. Anarşizmin kavramlarıyla konuşan liberalizm, gündemin en kırılgan konularında sözüm ona bir üçüncü yol belirleme çabası içinde kabak gibi kendi kendisini daha da teşhir ediyor. aslında zaman zaman dillendirilen bu üçüncü yol her zaman en risksiz, kendine ahlaken üstün bir mevki tayin eden steril bir sinizm konumu almaktan ibaret.

Tabi ki en bariz ayrışma noktası yine Kürt özgürlük hareketine yaklaşım meselesi: pek çok kez bu eğilim siyasal iktidarı Kürt hareketi ve onun direniş yöntemleri karşısındaki söylemine meşruiyet zemini oluşturacak açıklamalarda bulunuyor. Hoş devede kulak, kim takar sol liberal anarşistleri değil mi? Ama bu manzara, hegemonik siyasetin etkilerinin nerelere kadar uzanabildiğini görebilmek açısından anlamlı. O kemikleşmiş otantik anarşizm söyleminin, kendinden hoşnut hareketisizliğin, örgütlenme karşıtlığının öven tutumların geldiği son nokta ise saf liberalizmin anarşizmin terimleriyle konuşmaya başlamasıdır ve bazı mahfillerde anti-kapitalizmin bile anarşizmin temel bir niteliği olmaktan çıkarılmasını önermeye kadar gidiyor. Toplumsal mücadeleden, kolektivizmden, komünizmden filan söz ettiğinizde dinazor muamelesi görürsünüz. Lakin 80ler ve 90lar bitti, rüyadan, ya da kâbustan uyanmanın vakti geldi.

Not: bu not, çok daha ayrıntılı olarak yazılacak bir yazı için basit bir girişgâhtır.

'Güneş asla almadan verir'

Georges Bataille

Potlaç, Kuzey Amerika'da pasifik kıyısı veya kıtanın kuzey batısında yaşayan belli başlı bazı halkların, şölen/şenlik çerçevesinde komünal bir esrime olarak gerçekleştirdikleri yararlılık ilkesinin yerini armağan ve paylaşımın aldığı bir ritüeldir. Takasın aksine, ölçülebilirliği eşdeğliliği ortadan kaldıran bir mülksüzleştirme, kaybetme ve kaybettirme yarışı olarak ortaya çıkar.

Klasik ekonomik tahayyülde mübadele, birbirini 'değer' olarak dengeleyen malların ya da ürünün trampası olarak görülmüştür. Oysa potlaçta bu mübadele şekli mal edinme ritüeline karşılık gelmediği gibi, tersine yitirme ve elden çıkarma/fazlayı yok etmeye tekabül ediyordur. Fazlanın ve bu "fazlanın laneti"nin bir şölen bir şenlik yoluyla bağışlanması, dağıtılması anlamına gelen potlaç, bir şef tarafından ya da potlaç veren aile, kişi tarafından rakibi aşağılamak, ona meydan okumak ve onu daha görkemli bir potlaç şöleni sunmaya mecbur bırakmak için uygulanır. Meydan okuma anlamına gelen potlaç kesinlikle bir geri-bildirim bekler.

Ancak bu geri bildirim ilk potlaçının meydan okumasının üstünü kapatacak bir şekilde ve ondan daha etkili daha cömertçe olmalıdır çünkü potlaç bir 'yükümlülüktür'. Ne kadar fazla değerli eşya alırsan bir o kadar hatta daha fazlasını vermek 'zorunluluğu' vardır. Aynı zamanda ne kadar fazla değerli eşya önünde yok edilirse ikinci potlaççı da bir o kadar değerli mal yok etmek zorundadır.

Potlaç bir bağış mübadelesi olsa da salt bu (bağış-armağan) yönetime indirgenemez. Serveti-mülkü bir tören havasında yok etmek de rakibe meydan okumaktır. Bu törenlerde bu değerli malların, servetin yok edilmesini ötesine geçilerek evlerin, kanoların, değerli bakır külçelerinde uçurumlardan atılarak, denize dökülerek ya da parçalanarak yok edilmesinin de ötesinde bazı kabilelerde şeflerin insan ve hayvan kurban etmeler de potlaça konu olmaktadır. Potlaç bir şölenin ayrı düşünülemez. Eğer potlaç veren şef ya da aileler potlaç şölenler-

den uzak kendi başlarına yapıyorlarsa bu onlara bir prestij katmamaktaydı ya da potlaçta alınan değerli eşyalar yok edilmeyip, armağan olarak sunulmayıp mülk ediniliyorsa potlaç gerçekleşmemiş olur. Potlaç şenliksiz düşünülemeyeceği gibi bir potlaç da bazen şenliğe dönüşebilmektedir.

Potlaç salt değiş tokuşa indirgenemeyeceği gibi salt mülkü yok etmeye de indirgenemez. Buradaki (potlaçtaki) gizli amaç son sözü söyleyenin –son potlaçının- rakibi karşısında bıraktığı prestij-mertebe meselesidir. Ancak bu prestij ve mertebeye hegemonik olmaktan çok dengeleyicidir ve simgeseldir. Çünkü potlaça katılan şef (yoğun olarak kabile şefleri arasında gerçekleşmesine karşın potlacın aileler ve kabile mensupları arasında da gerçekleştirildiğini hatırlatmanın faydası var...) mülkünden rahatsızlık duyan, bu rahatsızlıktan kurtulabilmek için onu kabilesine dağıtan bir şeftir. Çünkü kabile mensuplarının ondan (şeften) cömertlik, armağan beklediklerinin farkındadır. Bu sebeple de otorite

ve mülkiyet henüz kurumsallaşmamış ve kabilece içselleştirilmemiştir.

Potlaçta da ticaret gibi bir mal dolaşımı vardır; ancak bu dolaşımda pazarlık dışlanır, potlaç ritüelinde pazarlık yer almaz. Armağanın ve yok etmenin (ya da Baudrillard'ın Karnaval ve Yamyam'ının...) sahnelendiği şenlikte kullanım değeri etkisini yitirmiştir. Pazarlık yapacak bir değişim değeri gider ve yerini ayartıcı – meydan okuyucu yok etme, paylaşma-he-diye etme ritüelinde potlaça bırakır.

Meta üretiminin yaygınlaşması ile birlikte potlaç yavaş yavaş etkisini kaybetmeye başlamıştır. Değişim değerinin kullanım değerinin önüne geçmesi yani maldan metaya dönüşen ürünler kullanım ve harcama kuramını da etkilemeye başlamıştır. Özel mülkiyetin kurumsallaşması ve devletin koruması altına alınması potlaçta servet kaybetmenin prestijini kapitalizmde servet edinmenin, stokçuluğun, bencilliğin prestijine indirmiştir.

Kapitalizmin ortaya çıkışı ve 'gelişmesiyle' birlikte potlaç 'ilkel' ve 'gerici' olmakla itham edilmiştir. Fakat kapitalizmle birlikte potlacın ortadan kalkarak mülkü yok edilip, armağan edilmesinin yerini kapitalizmin stok mantığının (ya da mantıksızlığının - her neyse!) alması uygarlığın üstüne 'fazlanın laneti'nin çökmesine sebep olmuştur. Armağan ya da şölenle 'yoksullara' dönmeyen bu fazla sisteme baskı yapmaktadır. Örneğin, Marshall Planı ile ödemler dengesi fazlası olan ABD, ödemeler dengesi açığı olan Avrupa'ya karşılıksız yardım yapmıştır. Bu yardımın asıl nedeni Sovyet tehdidi olsa da ABD ister istemez bu fazladan vazgeçerek kapitalizmin işleyiş mantığının dışında hareket etmiştir. Gene aynı şekilde yoksulların ayaklanmaları ve yağmalama faaliyetleri tek taraflı bir potlacın yörüngesine gönderme yapmaktadır.

Bu yüzden ve daima: Yeni törenler gerek bize
Yeni törenler –kimi zaman en eski – Cemal Süreya

minimum güvenlik

Stephanie MacMillan

www.stephaniemcmillan.org

